C/2024/6792

13.11.2024.

Komisijas paziņojums par Direktīvas 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva), Direktīvas 2006/43/EK (Revīzijas direktīva), Regulas (ES) Nr. 537/2014 (Revīzijas regula), Direktīvas 2004/109/EK (Pārredzamības direktīva), Deleģētās regulas (ES) 2023/2772 (Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu pirmais kopums – "pirmais *ESRS* deleģētais akts") un Regulas (ES) 2019/2088 (Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regula – "*SFDR*") dažu tiesību normu interpretāciju attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu

(C/2024/6792)

Šajā bieži uzdoto jautājumu (BUJ) kopumā precizēts, kā tiek interpretēti daži noteikumi par ilgtspējas ziņu sniegšanu, kas ar Direktīvu par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu – "*CSRD*" (Direktīva (ES) 2022/2464) ieviesti Grāmatvedības direktīvā (Direktīva 2013/34/ES), Revīzijas direktīvā (Direktīva 2006/43/EK), Revīzijas regulā (Regula (ES) Nr. 537/2014) un Pārredzamības direktīvā (Direktīva 2004/109/EK), lai atvieglotu to īstenošanu uzņēmumos. Šajā BUJ kopumā ir arī precizēti daži noteikumi Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regulā – "*SFDR*" (Regula (ES) 2019/2088).

Šis BUJ kopums ietver arī ierobežotu skaitu skaidrojumu par to, kā interpretēt dažus Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu pirmā kopuma – "*ESRS*" (Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/2772) – noteikumus, kuru Komisijas veikta juridiskā interpretācija atzīta par nepieciešamu. Uzņēmumi un citas ieinteresētās personas var iepazīties arī ar *ESRS* īstenošanas norādījumiem, ko publicējusi Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēja grupa (*EFRAG*), kas ir daudzpusēja padomdevēja struktūra, kuras uzdevums ir konsultēt Komisiju par *ESRS* ([1]).

Ar šo bieži uzdoto jautājumu kopumu Komisija plāno izmaksu ziņā efektīvā veidā veicināt ieinteresēto personu atbilstību regulatīvajām prasībām un nodrošināt paziņotās informācijas par ilgtspēju izmantojamību un salīdzināmību. Nodrošinot uzņēmumiem lielāku skaidrību un noteiktību, šis BUJ kopums palīdzēs sasniegt Komisijas mērķi samazināt ar ilgtspējas ziņu sniegšanu saistīto administratīvo slogu uzņēmumiem ([2]). Komisija vajadzības gadījumā var atjaunināt šos BUJ.

Šajā paziņojumā ietvertās atbildes uz BUJ precizē noteikumus, kas jau ietverti piemērojamajos tiesību aktos. Tās nekādā veidā nepaplašina tiesības un pienākumus, kas izriet no šiem tiesību aktiem, un neievieš nekādas papildu prasības. Šie BUJ ir paredzēti tikai tam, lai palīdzētu uzņēmumiem īstenot attiecīgās tiesību normas. Autoritatīva Eiropas Savienības tiesību aktu interpretācija ir vienīgi Eiropas Savienības Tiesas kompetencē. Šajā paziņojumā paustie viedokļi nevar skart nostāju, kādu Komisija var ieņemt Savienības un valstu tiesās.

Satura rādītājs

Lappuse

I iedaļa. Attiecīgo terminu un piemērojamo tiesību aktu glosārijs 3

II iedaļa. Pārskats par ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām, kas ieviestas ar *CSRD* 4

ILGTSPĒJAS PRASĪBAS ZIŅOJOŠAJIEM UZŅĒMUMIEM 5

PRASĪBAS OBLIGĀTIEM REVIDENTIEM UN NEATKARĪGIEM TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (*IASPS*) 13

([1]) *EFRAG* (www.efrag.org) ir publicējusi īstenošanas norādījumus par būtiskuma novērtējumu, ziņu sniegšanu par vērtības ķēdi un ESRS iekļauto datu punktu sarakstu. *EFRAG* patlaban izstrādā īstenošanas norādījumus par klimata pārejas plāniem. *EFRAG* ir arī izveidojusi tiešsaistes jautājumu un atbilžu platformu, kur uzņēmumi un citas ieinteresētās personas var iesniegt tehniskus jautājumus par *ESRS*.

([2]) Lai racionalizētu ziņošanas pienākumus, Komisija ir pilnībā izmantojusi savas Grāmatvedības direktīvas 3. panta 13. punktā paredzētās pilnvaras pieņemt Komisijas Deleģēto direktīvu (ES) 2023/2775 (2023. gada 17. oktobris), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES (OV L, 2023/2775, 21.12.2023.), lai koriģētu lieluma kritērijus, kas piemērojami, nosakot mikrouzņēmumus, mazos, vidējos un lielos uzņēmumus vai grupas, ņemot vērā inflācijas ietekmi. Tādējādi ir samazināts tādu uzņēmumu skaitu, uz kuriem attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības saskaņā ar Grāmatvedības direktīvu un attiecīgi saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 (Taksonomijas regula) 8. pantu.

III iedaļa. BUJ par ilgtspējas informāciju, kas jāziņo saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu (individuāla un konsolidētā ilgtspējas deklarācija) 15

DARBĪBAS JOMA UN PIEMĒROŠANAS DATUMI 15

NOTEIKUMI PAR ATBRĪVOJUMIEM 19

ESRS 23

VĒRTĪBAS ĶĒDE 24

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA SASKAŅĀ AR TAKSONOMIJAS REGULAS 8. panTU 27

PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ VALODU 27

DIGITALIZĀCIJA (FORMĀTS UN DIGITĀLĀ MARĶĒŠANA) 28

PUBLICĒŠANA 28

UZRAUDZĪBA 29

IV iedaļa. Bieži uzdotie jautājumi par ilgtspējas informāciju, kas paziņota saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu 29

TVĒRUMS UN PIEMĒROŠANAS DATUMS 29

ESRS 30

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA SASKAŅĀ AR TAKSONOMIJAS REGULAS 8. panTU 30

NOTEIKUMI PAR ATBRĪVOJUMIEM 31

VALODA UN FORMĀTS 31

PUBLICĒŠANA 31

UZRAUDZĪBA 32

V iedaļa. BUJ par ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu 32

OBLIGĀTO REVIDENTU UN REVĪZIJAS UZŅĒMUMU APSTIPRINĀŠANA 32

NEATKARĪGU TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJU (*IASP*) AKREDITĀCIJA UN APSTIPRINĀŠANA 34

AKREDITĒTA NEATKARĪGA TREŠĀ PERSONA 35

NEATKARĪGI TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI (*IASP*) 35

TREŠO VALSTU TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI 36

KONFIDENCIALITĀTE 36

TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMI 36

MAKSAS 36

SASKAŅĀ AR GRĀMATVEDĪBAS DIREKTĪVAS 19.a UN 29.a panTU SAGATAVOTĀS ILGTSPĒJAS DEKLARĀCIJAS TICAMĪBAS APLIECINĀŠANA 37

AR TICAMĪBAS APLIECINĀŠANU NESAISTĪTI PAKALPOJUMI 39

SASKAŅĀ AR GRĀMATVEDĪBAS DIREKTĪVAS 40.a panTU SAGATAVOTĀ ILGTSPĒJAS ZIŅOJUMA TICAMĪBAS APLIECINĀŠANA 39

VI iedaļa. BUJ par būtiskiem nemateriālajiem resursiem 40

VII iedaļa. Papildus BUJ par prasībām trešo valstu uzņēmumiem 41

VIII iedaļa. BUJ par *SFDR* 42

I IEDAĻA.

ATTIECĪGO TERMINU UN PIEMĒROJAMO TIESĪBU AKTU GLOSĀRIJS

Termins	Definīcija / juridiskā atsauce
Grāmatvedības direktīva	Direktīva 2013/34/ES ([1])
Revīzijas direktīva	Direktīva 2006/43/EK ([2])
Revīzijas regula	Regula (ES) 537/2014 ([3])
Uzņēmējdarbības tiesību direktīva	Direktīva (ES) 2017/1132 ([4])
CSRD	Direktīva (ES) 2022/2464 (Direktīva par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu) ([5])
ESAP tiesību aktu kopums	— Regula (ES) 2023/2859, ar ko izveido Eiropas vienoto piekļuves punktu (*ESAP*), kurš nodrošina centralizētu piekļuvi publiski pieejamai informācijai saistībā ar finanšu pakalpojumiem, kapitāla tirgiem un ilgtspēju (*ESAP* regula) ([6]); — Regula (ES) 2023/2869, ar ko attiecībā uz Eiropas vienotā piekļuves punkta izveidi un darbību groza konkrētas regulas (*ESAP Omnibus* regula) ([7]); — Direktīva (ES) 2023/2864, ar ko attiecībā uz Eiropas vienotā piekļuves punkta izveidi un darbību groza konkrētas direktīvas (*ESAP Omnibus* direktīva) ([8])
ESEF deleģētā regula	Komisijas Deleģētā regula 2019/815 par Eiropas vienoto elektroniskās ziņošanas formātu (*ESEF*) ([9])
LSME ESRS	Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti (*ESRS*), kas biržā kotētiem maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), izņemot mikrouzņēmumus, jāizmanto kā alternatīva *ESRS* to ilgtspējas deklarācijas sagatavošanai saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu. Šos *ESRS* pieņem Komisija, pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 29.c pantu.
ESRS konkrētiem trešo valstu uzņēmumiem	Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti (*ESRS*), kas jāizmanto trešo valstu uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 40.a pants, sagatavojot savu ilgtspējas ziņojumu Šos *ESRS* pieņem Komisija, pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 40.b pantu.
ESRS	Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti (*ESRS*), kas jāizmanto uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pants, lai sagatavotu savu ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu. Šie *ESRS* ietver gan pirmo *ESRS* kopumu, kas neattiecas uz konkrētām nozarēm (pieņemts ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2023/2772 ([10])), gan arī nozarēm specifiskus *ESRS* (Komisijai jāpieņem līdz 2026. gada 30. jūnijam).
MVU	Mazie un vidējie uzņēmumi, kā tie definēti Grāmatvedības direktīvas 3. panta 1., 2. un 3. punktā.
SFDR	Regula (ES) 2019/2088 (Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regula) ([11])
Ilgtspējas ziņojums attiecībā uz noteiktiem trešo valstu uzņēmumiem	Ilgtspējas informācija, kas jāpaziņo saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu.
Ilgtspējas deklarācija	Ilgtspējas informācija, kas jāpaziņo saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu (individuāla ilgtspējas deklarācija) un 29.a pantu (konsolidētā ilgtspējas deklarācija).
Taksonomijas regula	Regula (ES) 2020/852 ([12])
Pārredzamības direktīva	Direktīva 2004/109/EK ([13])

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/43/EK (2006. gada 17. maijs), ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK (OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp.).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 537/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par īpašām prasībām attiecībā uz obligātajām revīzijām sabiedriskas nozīmes struktūrās un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 2005/909/EK (OV L 158, 27.5.2014., 77. lpp.).

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1132 (2017. gada 14. jūnijs) attiecībā uz sabiedrību tiesību dažiem aspektiem (OV L 169, 30.6.2017., 46. lpp.).

(5) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2464 (2022. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (OV L 322, 16.12.2022, 15. lpp.).

(6) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2859 (2023. gada 13. decembris), ar ko izveido Eiropas vienoto piekļuves punktu, kurš nodrošina centralizētu piekļuvi publiski pieejamai informācijai saistībā ar finanšu pakalpojumiem, kapitāla tirgiem un ilgtspēju (OV L, 2023/2859, 20.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2859/oj).

(7) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2869 (2023. gada 13. decembris), ar ko attiecībā uz Eiropas vienotā piekļuves punkta izveidi un darbību groza konkrētas regulas (OV L, 2023/2869, 20.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2869/oj).

(8) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2864 (2023. gada 13. decembris), ar ko attiecībā uz Eiropas vienotā piekļuves punkta izveidi un darbību groza konkrētas direktīvas (OV L, 2023/2864, 20.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2864/oj).

(9) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2018/815 (2018. gada 17. decembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/109/EK papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par vienotā elektroniskās ziņošanas formāta specifikāciju (OV L 143, 29.5.2019., 1. lpp.).

(10) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/2772 (2023. gada 31. jūlijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES papildina attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem (OV L, 2023/2772, 22.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).

(11) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (OV L 317, 9.12.2019., 1. lpp.).

(12) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

(13) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/109/EK (2004. gada 15. decembris) par atklātības prasību saskaņošanu attiecībā uz informāciju par emitentiem, kuru vērtspapīrus atļauts tirgot regulētā tirgū, un par grozījumiem Direktīvā 2001/34/EK (OV L 390, 31.12.2004., 38. lpp.).

II IEDAĻA.

PĀRSKATS PAR ILGTSPĒJAS ZIŅU SNIEGŠANAS PRASĪBĀM, KAS IEVIESTAS AR *CSRD*

Ar *CSRD* (Direktīva par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu – Direktīva (ES) 2022/2464) ir ieviestas jaunas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības konkrētiem uzņēmumiem, izdarot grozījumus Grāmatvedības direktīvā (Direktīva 2013/34/ES), Revīzijas direktīvā (Direktīva 2006/43/EK), Revīzijas regulā (Regula (ES) Nr. 537/2014) un Pārredzamības direktīvā (Direktīva 2004/109/EK).

Kopumā ([3]) šīs ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības uzliek par pienākumu konkrētiem uzņēmumiem publicēt ilgtspējas informāciju, kura jāsagatavo saskaņā ar konkrētiem ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem un kurai attiecīgā gadījumā jāatbilst digitālajam formātam. Uz šo ilgtspējas informāciju attiecas ticamības apliecināšanas prasība, un tā jāpublicē kopā ar saistīto ticamības apliecinājuma ziņojumu.

Kopumā šīs ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības attiecas uz uzņēmumiem, kurus reglamentē dalībvalsts tiesību akti ([4]), un tie ir:

— lielie uzņēmumi;

([3]) Šis ir pārskats par galvenajām ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām. Attiecīgās ziņošanas prasības uzņēmumiem, uz kuriem attiecas dalībvalsts tiesību akti: Grāmatvedības direktīvas 19.a, 29.a un 40.a pants. Sīkāku katras prasības izklāstu skatīt turpmāk.

([4]) Šis ir pārskats par uzņēmumiem, uz kuriem attiecas šīs ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības. Sīkāku izklāstu par uzņēmumiem, uz kuriem attiecas katra prasība, skatīt turpmāk.

— MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū; kā arī

— lielu grupu mātesuzņēmumi.

Tās piemēro arī uzņēmumiem, kurus reglamentē trešās valsts tiesību akti un kuriem ir vai nu pārvedami vērtspapīri, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū (izņemot mikrouzņēmumus), vai kuri Savienības teritorijā veic uzņēmējdarbību, pārsniedzot noteiktas robežvērtības ([5]).

Noteikumi, ar kuriem nosaka uzņēmuma lielumu un konsolidācijas tvērumu ilgtspējas ziņu sniegšanas nolūkā, balstās uz spēkā esošajiem noteikumiem finanšu pārskatu sniegšanas nolūkā, kas paredzēti valsts tiesību aktos, ar ko transponē spēkā esošo Grāmatvedības direktīvu. Grāmatvedības direktīvā noteiktās robežvērtības katras uzņēmumu kategorijas lieluma noteikšanai ir norādītas turpmāk sniegtajā ierāmējumā "*Shēma piemērojamo ilgtspējas ziņu sniegšanas prasību un piemērošanas datuma noteikšanai*".

Šo ilgtspējas ziņu sniegšanas prasību piemērošanas datums atšķiras atkarībā no konkrētās ziņošanas prasības un uzņēmumu kategorijas. Katras prasības konkrētais piemērošanas datums ir norādīts turpmāk punktā "*Ilgtspējības prasības ziņojošajiem uzņēmumiem*".

Tā kā šīs prasības tiek ieviestas ar direktīvu, konkrētie noteikumi, ko piemēro uzņēmumiem, ir izklāstīti valsts tiesību aktos, ar kuriem transponē Grāmatvedības direktīvu, kas grozīta ar *CSRD* ([6]), kā arī ar Komisijas Deleģēto direktīvu (ES) 2023/2775 ([7]), ar ko ir koriģēti lieluma kritēriji, kas piemērojami, lai noteiktu mikrouzņēmumus, mazos, vidējos un lielos uzņēmumus vai grupas, ņemot vērā inflācijas ietekmi, tādējādi samazinot tādu uzņēmumu skaitu, uz kuriem attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas un zināmā mērā arī finanšu pārskatu sniegšanas prasības.

CSRD nereglamentē ilgtspējas informācijas brīvprātīgu sniegšanu, ko veic uzņēmumi, uz kuriem neattiecas *CSRD* (piemēram, MVU, kuriem nav vērtspapīru, kuru atļauts tirgot ES regulētā tirgū) un obligātās Savienības līmeņa prasības.

ILGTSPĒJAS PRASĪBAS ZIŅOJOŠAJIEM UZŅĒMUMIEM

1. **Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu ziņojamās ilgtspējas informācijas (ilgtspējas deklarācija) sagatavošana, apliecināšana un publicēšana**

1.1. *Ilgtspējas informācija, kas jāziņo individuālā līmenī saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu (ilgtspējas deklarācija)*

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu, uzņēmumiem, kuros reglamentē dalībvalstu tiesību akti un kuri ir

— lieli uzņēmumi ([8]) vai

([5]) Attiecīgās ziņošanas prasības uzņēmumiem, kurus reglamentē trešās valsts tiesību akti: Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punkts (iekļauta savstarpējā atsauce uz Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu) un 40.a pants.

([6]) Noteikumi par uzņēmumu sagatavotās ilgtspējas deklarācijas noformēšanu un saturu ir izklāstīti deleģētajos aktos, kuros noteikti attiecīgie Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti (*ESRS*). Šos standartus pieņem ar regulām, tāpēc uzņēmumi tās piemēro tieši un dalībvalstīm tās nav jātransponē.

([7]) Komisijas Deleģētā direktīva (ES) 2023/2775 (2023. gada 17. oktobris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES groza attiecībā uz mikrouzņēmumu, mazo, vidējo un lielo uzņēmumu vai grupu lieluma kritēriju korekcijām (OV L, 2023/2775, 21.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).

([8]) Kā tie definēti Grāmatvedības direktīvas, kas grozīta ar Komisijas Deleģēto direktīvu (ES) 2023/2775, 3. panta 4. punktā.

— MVU ([9]), izņemot mikrouzņēmumus ([10]), ar pārvedamiem vērtspapīriem ([11]), kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū,

ir pienākums sniegt ilgtspējas informāciju individuālā līmenī (individuāla ilgtspējas deklarācija) par uzņēmuma ietekmi uz ilgtspējas jautājumiem un par to, kā ilgtspējas jautājumi ietekmē uzņēmuma attīstību, darbības rezultātus un stāvokli.

Individuālajai ilgtspējas deklarācijai jāatbilst šādām prasībām:

(i) tai jābūt iekļautai īpaši šim nolūkam paredzētā vadības ziņojuma sadaļā;

(ii) tā jāsagatavo saskaņā ar Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem (*ESRS*), kas pieņemti ar Komisijas deleģētajiem aktiem ([12]). MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, var alternatīvi sagatavot savu individuālo ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar īpašu samērīgu *ESRS* kopumu ([13]), kas pieņemts ar Komisijas deleģētajiem aktiem (*LSME ESRS*) ([14]);

(iii) tā jāsagatavo atbilstīgi digitālajai taksonomijai ([15]), kas pieņemta, grozot Komisijas Deleģēto regulu par Eiropas vienoto elektroniskās ziņošanas formātu (*ESEF*) ([16]), un vadības ziņojums, kas ietver ilgtspējas deklarāciju, jāsagatavo *XHTML* formātā ([17]);

(iv) ir jāapliecina tās ticamība ([18]), ko veic obligātie revidenti vai neatkarīgi ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēji (*"IASP"*), ja dalībvalsts to atļauj, pamatojoties uz ierobežotas ticamības apliecināšanas standartiem ([19]);

(v) vadības ziņojumu, kas ietver ilgtspējas deklarāciju, publicē saskaņā ar spēkā esošajiem vadības ziņojuma publicēšanas noteikumiem ([20]) kopā ar ticamības apliecinājuma atzinumu par ilgtspējas deklarāciju ([21]).

([9]) Kā tie definēti Grāmatvedības direktīvas, kas grozīta ar Komisijas Deleģēto direktīvu (ES) 2023/2775, 3. panta 1., 2. un 3. punktā.
([10]) Kā tie definēti Grāmatvedības direktīvas, kas grozīta ar Komisijas Deleģēto direktīvu (ES) 2023/2775, 3. panta 1. punktā.
([11]) Kā tie definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/ES un Direktīvu 2011/61/ES, 4. panta 1. punkta 44. apakšpunktā. Pārvedami vērtspapīri cita starpā ietver uzņēmumu akcijas un citus parāda vērtspapīrus.
([12]) Grāmatvedības direktīvas 29.b pants. Šie *ESRS* ietver gan pirmo ESRS kopumu, kas neattiecas uz konkrētām nozarēm (pieņemts ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2023/2772), gan arī nozarēm specifiskus *ESRS* (Komisijai jāpieņem līdz 2026. gada 30. jūnijam).
([13]) Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 6. punkts.
([14]) Grāmatvedības direktīvas 29.c pants.
([15]) "Digitālā taksonomija" ir noteikumu kopums (tiks pieņemts, grozot Komisijas Deleģēto regulu 2019/815), kurš noteiks, kā iezīmēt informāciju ilgtspējas deklarācijā, kura jāiekļauj *XHTML* formātā sagatavotajā vadības ziņojumā, lai ilgtspējas deklarācija būtu mašīnlasāma.
([16]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2018/815 (2018. gada 17. decembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/109/EK papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par vienotā elektroniskās ziņošanas formāta specifikāciju (OV L 143, 29.5.2019., 1. lpp.).
([17]) Grāmatvedības direktīvas 29.d pants.
([18]) Grāmatvedības direktīvas 34. pants.
([19]) Pamatojoties uz *CSRD* 26.a pantu, ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu veic saskaņā ar ierobežotas ticamības apliecināšanas standartiem, kas Komisijai jāpieņem līdz 2026. gada 1. oktobrim (patlaban tiek izstrādāti). Dalībvalstis var piemērot valsts apliecināšanas standartus, procedūras vai prasības tik ilgi, kamēr Komisija nav pieņēmusi apliecināšanas standartu, kas reglamentē to pašu jomu.
([20]) Ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības, kas noteiktas Grāmatvedības direktīvā, kura grozīta ar *CSRD*, nemaina Grāmatvedības direktīvas 30. pantā noteikto vadības ziņojuma publicēšanas termiņu, kas ir ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc bilances datuma.
([21]) Grāmatvedības direktīvas 30. pants.

Šīs prasības ir jāievēro, pamatojoties uz šādu pakāpenisku pieeju ([22]):

— *attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk* (t. i., publicē 2025. gadā): lieliem uzņēmumiem, kas ir sabiedriskas nozīmes struktūras ([23]), kuru vidējais darbiniekus skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbiniekus finanšu gada laikā;

— *attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2025. gada 1. janvārī vai vēlāk* (t. i., publicē 2026. gadā): citiem lieliem uzņēmumiem (proti, lieliem uzņēmumiem, kas nav "*sabiedriskas nozīmes struktūras, kuru vidējais darbiniekus skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbiniekus finanšu gada laikā*");

— *attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2026. gada 1. janvārī vai vēlāk* (t. i., publicē 2027. gadā):

  — MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū;

  — mazām un nesarežģītām iestādēm ([24]), ja tās ir lieli uzņēmumi vai ja tās ir MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū;

  — kaptīvajām apdrošināšanas sabiedrībām ([25]) un kaptīvajām pārapdrošināšanas sabiedrībām ([26]), ja tās ir lielie uzņēmumi vai MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū.

MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, var atkāpties no šīm prasībām līdz finanšu gadiem, kas sākas pirms 2028. gada 1. janvāra, ar nosacījumu, ka tie savā vadības ziņojumā īsi norāda, kāpēc nav sniegtas ziņas par ilgtspēju ([27]).

Uzņēmumu atbrīvo no pienākuma publicēt individuālu ilgtspējas deklarāciju, ja informācija ir iekļauta mātesuzņēmuma konsolidētajā ilgtspējas deklarācijā, ar nosacījumu, ka ir izpildīti konkrēti nosacījumi attiecībā uz atbrīvotā uzņēmuma vadības ziņojuma saturu un mātesuzņēmuma publicēto ilgtspējas informāciju ([28]). Lieli uzņēmumi ar vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, tai skaitā mazas un nesarežģītas iestādes, kaptīvās apdrošināšanas sabiedrības un kaptīvās pārapdrošināšanas sabiedrības, arī trešo valstu sabiedrības, šo atbrīvojumu izmantot nevar ([29]).

1.2. *Ilgtspējas informācija, kas jāziņo konsolidētā līmenī saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu (konsolidētā ilgtspējas deklarācija)*

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu, tādam uzņēmumam, kuru reglamentē dalībvalsts tiesību akti un kurš ir lielas grupas ([30]) mātesuzņēmums, ilgtspējas informācija ir jāziņo konsolidētā līmenī (konsolidētā ilgtspējas deklarācija) par uzņēmuma ietekmi uz ilgtspējas jautājumiem un par to, kā ilgtspējas jautājumi ietekmē uzņēmuma attīstību, darbības rezultātus un stāvokli.

Konsolidētajai ilgtspējas deklarācijai jāatbilst tām pašām prasībām, kas noteiktas individuālajai ilgtspējas deklarācijai (1.1. punkts iepriekš tekstā, i)–v) apakšpunkts) ([31]).

([22]) *CSRD* 5. panta 2. punkta pirmā daļa.
([23]) Kā tās definētas Grāmatvedības direktīvas 2. panta 1. punktā.
([24]) Definētas Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 145. apakšpunktā.
([25]) Definētas Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 2. punktā.
([26]) Definētas Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 5. punktā.
([27]) Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 7. punkts.
([28]) Šie nosacījumi ir izklāstīti Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktā. Skatīt arī BUJ Nr. 19.
([29]) Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 10. punkts.
([30]) Kā tā definēta Grāmatvedības direktīvas 3. panta 7. punktā.
([31]) Tomēr konsolidēto ilgtspējas deklarāciju var sagatavot, izmantojot tikai *ESRS*. Lielu grupu mātesuzņēmumi, kas ir MVU ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētos tirgos, nevar izmantot *LSME ESRS*.

Šīs prasības ir jāievēro, pamatojoties uz šādu pakāpenisku pieeju ([32]):

— *attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk* (t. i., publicē 2025. gadā): sabiedriskas nozīmes struktūrām, kuras ir mātesuzņēmums lielai grupai un kuru vidējais konsolidētais darbinieku skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbiniekus finanšu gada laikā;

— *attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2025. gada 1. janvārī vai vēlāk* (t. i., publicē 2026. gadā): citiem lielas grupas mātesuzņēmumiem (proti, lielas grupas mātesuzņēmumiem, kas nav "*sabiedriskas nozīmes struktūras, kuras ir mātesuzņēmums lielai grupai un kuru vidējais konsolidētais darbinieku skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbiniekus finanšu gada laikā*").

Mātesuzņēmumu, kas publicē konsolidētu ilgtspējas deklarāciju, atbrīvo no pienākuma publicēt savu individuālo ilgtspējas deklarāciju ([33]). Mātesuzņēmumu, kas ir arī meitasuzņēmums, atbrīvo no pienākuma publicēt konsolidētu ilgtspējas deklarāciju, ja informācija ir iekļauta cita mātesuzņēmuma konsolidētajā ilgtspējas deklarācijā vai konsolidētajā ilgtspējas ziņojumā, ar nosacījumu, ka ir izpildīti konkrēti nosacījumi attiecībā uz atbrīvotā uzņēmuma vadības ziņojuma saturu un mātesuzņēmuma publicēto ilgtspējas informāciju ([34]). Lieli uzņēmumi ar vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, tai skaitā mazas un nesarežģītas iestādes, kaptīvās apdrošināšanas sabiedrības un kaptīvās pārapdrošināšanas sabiedrības, arī trešo valstu sabiedrības, šo atbrīvojumu izmantot nevar ([35]).

1.3. *Ilgtspējas informācija, kas tādu pārvedamu vērtspapīru emitentiem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, jāziņo individuālā līmenī (ilgtspējas deklarācija) vai – lielu grupu mātesuzņēmumiem – konsolidētā līmenī (konsolidētā ilgtspējas deklarācija) saskaņā ar Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punktu*

Pamatojoties uz Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punktu, kurā iekļautas savstarpējās atsauces uz Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu, tādu pārvedamu vērtspapīru emitentiem, kuru atļauts tirgot ES regulētā tirgū ([36]) (neatkarīgi no to, vai tos reglamentē dalībvalsts tiesību akti vai trešās valsts tiesību akti), izņemot mikrouzņēmumus, ir jāiekļauj savos gada finanšu pārskatos vadības ziņojums, kas ietver ilgtspējas informāciju individuālā līmenī (ilgtspējas deklarācija) vai – lielu grupu mātesuzņēmumiem – konsolidētā līmenī (konsolidētā ilgtspējas deklarācija), saskaņā ar tām pašām prasībām, kas noteiktas 1.1. punktā iepriekš tekstā (i)–v) apakšpunkts). Ir jāievēro publicēšanas noteikumi, kas noteikti gada finanšu pārskatam Pārredzamības direktīvas ([37]) 4. pantā.

Arī tādu pārvedamu vērtspapīru emitentiem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū un kuri ir lieli uzņēmumi vai MVU (izņemot mikrouzņēmumus) vai lielu grupu mātesuzņēmumi, kā definēts Grāmatvedības direktīvā, vadības ziņojums būs jāpublicē saskaņā ar Grāmatvedības direktīvā izklāstītajām prasībām, kas minētas 1.1. un 1.2. punktā iepriekš tekstā. Piemēro arī atbrīvojuma noteikumus saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 8. un 9. punktu.

Šīs prasības ir jāievēro, pamatojoties uz šādu pakāpenisku pieeju ([38]):

— *attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk (t. i., publicē 2025. gadā):* emitentiem, ja tie ir lieli uzņēmumi un to vidējais darbinieku skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbinieku finanšu gada laikā, kā arī emitentiem, ja tie ir lielas grupas mātesuzņēmumi un to vidējais konsolidētais darbinieku skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbinieku finanšu gada laikā;

([32]) *CSRD* 5. panta 2. punkta pirmā daļa.
([33]) Grāmatvedības direktīvas 29.b panta 7. punkts.
([34]) Šie nosacījumi ir izklāstīti Grāmatvedības direktīvas 29.a panta 8. punktā. Skatīt arī BUJ Nr. 19.
([35]) Grāmatvedības direktīvas 29.b panta 9. punkts.
([36]) Kā tas definēts Pārredzamības direktīvas 2. panta a) un d) punktā.
([37]) Ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības, kas noteiktas Pārredzamības direktīvā, kura grozīta ar *CSRD*, nemaina Pārredzamības direktīvas 4. panta 1. punktā noteikto gada finanšu pārskata (arī vadības ziņojuma) publicēšanas termiņu, kas ir ne vēlāk kā 4 mēnešus pēc bilances datuma.
([38]) *CSRD* 5. panta 2. punkta trešā daļa.

— *attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2025. gada 1. janvārī vai vēlāk (t. i., publicē 2026. gadā):* citiem emitentiem, ja tie ir lieli uzņēmumi, kā arī citiem emitentiem, ja tie ir lielas grupas mātesuzņēmumi;

— *attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2026. gada 1. janvārī vai vēlāk (t. i., publicē 2027. gadā)*:

  — emitentiem, ja tie ir MVU (izņemot mikrouzņēmumus);

  — emitentiem, kuri definēti kā mazas un nesarežģītas iestādes, ja tie ir lieli uzņēmumi vai ja tie ir MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū; kā arī

  — emitentiem, kas definēti kā kaptīvās apdrošināšanas sabiedrības vai kas definēti kā kaptīvās pārapdrošināšanas sabiedrības, ja tās ir lieli uzņēmumi vai ja tās ir MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū.

2. **Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu ziņojamās ilgtspējas informācijas (ilgtspējas ziņojums attiecībā uz noteiktiem trešo valstu uzņēmumiem) sagatavošana, apliecināšana un publicēšana**

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu, ja trešās valsts uzņēmumam, kura neto apgrozījums Savienībā pārsniedz 150 miljonus EUR (katrā no pēdējiem diviem secīgiem finanšu gadiem), ir meitasuzņēmums Savienībā, uz kuru attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pants, vai, ja šāda meitasuzņēmuma nav, filiālei Savienībā, kuras neto apgrozījums pārsniedz 40 miljonus EUR (iepriekšējā finanšu gadā), meitasuzņēmumam vai filiālei jāpublicē un jādara pieejama ilgtspējas informācija trešās valsts mātesuzņēmuma grupas līmenī.

Šim ilgtspējas ziņojumam, kas jāsniedz saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu, ir ierobežots saturs salīdzinājumā ar "ilgtspējas deklarāciju", kas jāsniedz saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu. Ilgtspējas ziņojumā nav jāsniedz noteikta informācija, kas prasīta ilgtspējas deklarācijā, jo īpaši informācija par noturību, iespējām un riskiem, jo galvenais mērķis ir ilgtspējas ziņojumā pievērsties ietekmei uz ilgtspēju ([39]).

Ilgtspējas ziņojumam jāatbilst šādām prasībām:

— tas jāsagatavo saskaņā ar *ESRS* attiecībā uz noteiktiem trešo valstu uzņēmumiem, kas pieņemti ar Komisijas deleģētajiem aktiem ([40]);

— ir jāapliecina tā ticamība ([41]);

— tas jāpublicē attiecīgajiem meitasuzņēmumiem vai filiālēm, kas ir iedibināti vai atrodas Savienībā, kopā ar ticamības apliecinājuma atzinumu par ilgtspējas ziņojumu ([42]).

Ja trešās valsts mātesuzņēmums sagatavo ilgtspējas ziņojumu saskaņā ar *ESRS* (nevis *ESRS* attiecībā uz noteiktiem trešo valstu uzņēmumiem), meitasuzņēmumam vai filiālei nav jāsagatavo ilgtspējas ziņojums saskaņā ar *ESRS* attiecībā uz noteiktiem trešo valstu uzņēmumiem. Šajā gadījumā būtu jāpiemēro 19.a panta 9. punktā un 29.a panta 8. punktā paredzētie atbrīvojumi.

Šīs prasības jāizpilda par katru finanšu gadu, kas sākas 2028. gada 1. janvārī vai vēlāk ([43]).

([39]) Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 1. punkts: "(..) *ilgtspējas ziņojumu, kas ietver 29.a panta 2. punkta a) apakšpunkta iii) līdz v) punktā, b) līdz f) apakšpunktā un attiecīgā gadījumā h) apakšpunktā norādīto informāciju.*"

([40]) Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 2. punkta pirmā daļa un 40.b pants. Termiņš, kurā Komisijai jāpieņem ESRS attiecībā uz noteiktiem trešo valstu uzņēmumiem, tika atlikts uz 2026. gada 30. jūniju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1306 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2013/34/ES attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu pieņemšanas termiņiem konkrētām nozarēm un konkrētiem trešo valstu uzņēmumiem (OV L, 2024/1306, 8.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1306/oj).

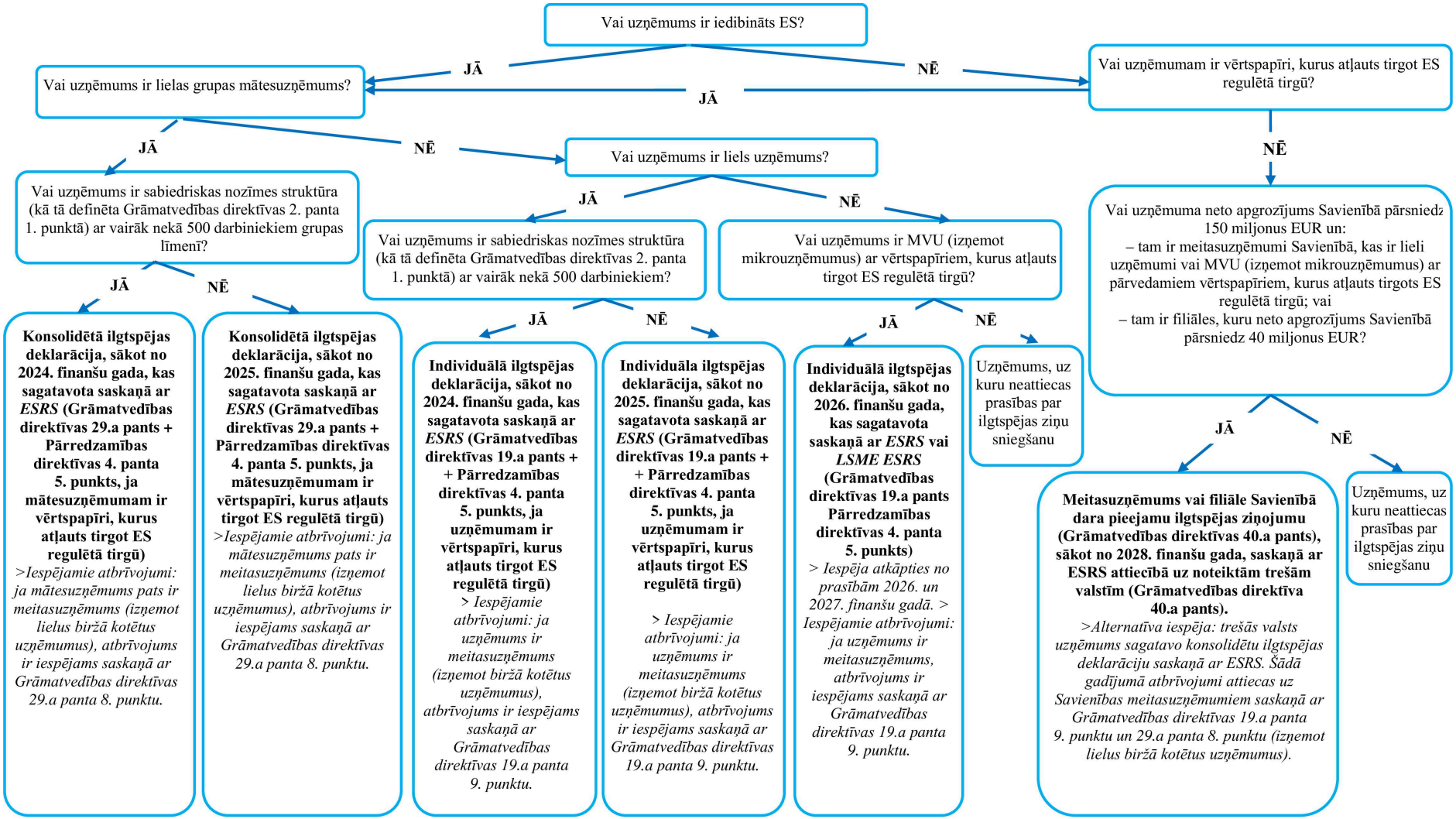
([41]) Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 3. punkts.

([42]) Grāmatvedības direktīvas 40.d punkts.

([43]) *CSRD* 5. panta 2. punkta otrā daļa: "*Pasākumus, kas vajadzīgi 1. panta 14. punkta izpildei, dalībvalstis piemēro attiecībā uz finanšu gadiem, kuri sākas 2028. gada 1. janvārī vai vēlāk.*"

Shēma piemērojamo ilgtspējas ziņu sniegšanas prasību un piemērošanas datuma noteikšanai

Turpmāk norādītajā shēmā redzams process, kā noteikt, vai uz uzņēmumu attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības un no kura finanšu gada.

- **Mikrouzņēmumi (Grāmatvedības direktīvas 3. panta 1. punkts)** ir uzņēmumi, kuri bilances datumā nepārsniedz vismaz divas no trim turpmāk minēto kritēriju robežvērtībām: a) bilances kopsumma: 450 000 EUR; b) neto apgrozījums: 900 000 EUR; c) vidējais darbinieku skaits finanšu gada laikā: 10.
- **MVU (Grāmatvedības direktīvas 3. panta 1., 2. un 3. punkts)** ir uzņēmumi, kuri bilances datumā nepārsniedz vismaz divas no trim turpmāk minēto kritēriju robežvērtībām: a) bilances kopsumma: 25 000 000 EUR; b) neto apgrozījums: 50 000 000 EUR; c) vidējais darbinieku skaits finanšu gada laikā: 250.
- **Lielie uzņēmumi (Grāmatvedības direktīvas 3. panta 4. punkts)** ir uzņēmumi, kuri bilances datumā pārsniedz vismaz divas no trim turpmāk minēto kritēriju robežvērtībām: a) bilances kopsumma: 25 000 000 EUR; b) neto apgrozījums: 50 000 000 EUR; c) vidējais darbinieku skaits finanšu gada laikā: 250.
- **Lielās grupas (Grāmatvedības direktīvas 3. panta 7. punkts)** ir grupas, kas sastāv no mātesuzņēmumiem un meitasuzņēmumiem, ko iekļauj konsolidācijā, un kas to mātesuzņēmuma bilances datumā konsolidēti pārsniedz vismaz divas no trim turpmāk minēto kritēriju robežvērtībām: a) bilances kopsumma: 25 000 000 EUR; b) neto apgrozījums: 50 000 000 EUR; c) vidējais darbinieku skaits finanšu gada laikā: 250.

Ilgtspējas ziņu sniegšanas prasību piemērošanas grafiks

Turpmāk norādītajā tabulā redzami dažādie piemērošanas datumi dažāda veida uzņēmumiem, uz kuriem attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības.

	Finanšu gads 2024. gads (ziņu sniegšana 2025. gadā)	**Finanšu gads 2025. gads (ziņu sniegšana 2026. gadā)**	**Finanšu gads 2026. gads (ziņu sniegšana 2027. gadā)**	**Finanšu gads 2027. gads (ziņu sniegšana 2028. gadā)**	**Finanšu gads 2028. gads (ziņu sniegšana 2029. gadā)**
Lieli uzņēmumi, kas ir SNS (arī trešo valstu emitenti), kuru vidējais darbinieku skaits pārsniedz 500 darbinieku finanšu gada laikā	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**
SNS (arī trešo valstu emitenti), kas ir lielas grupas mātesuzņēmumi un kuru vidējais konsolidētais darbinieku skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbinieku finanšu gada laikā	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**
Lieli uzņēmumi (arī trešo valstu emitenti), kuri nav "*SNS un kuru vidējais darbinieku skaits pārsniedz 500 darbinieku finanšu gada laikā*"	Neattiecas	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**
Lielas grupas mātesuzņēmumi (arī trešo valstu emitenti), kuri nav "*SNS un kuru vidējais konsolidētais darbinieku skaits pārsniedz 500 darbinieku finanšu gada laikā*"	Neattiecas	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**	**Konsolidētā ilgtspējas deklarācija (*ESRS*)**
Biržā kotēti MVU, mazas un nesarežģītas iestādes, kaptīvās apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrības (arī trešo valstu emitenti)	Neattiecas	Neattiecas	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS* vai *LSME ESRS*)** (*)	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS* vai *LSME ESRS*)** (*)	**Individuālā ilgtspējas deklarācija (*ESRS* vai *LSME ESRS*)**
Biržā nekotētu trešo valstu uzņēmumu, kuru neto apgrozījums Savienībā pārsniedz 150 miljonus EUR, meitasuzņēmumi, uz kuriem attiecas *CSRD* (vai, ja tādu nav, filiāles ES, kuru neto apgrozījums Savienībā pārsniedz 40 miljonus EUR)	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	**Ilgtspējas ziņojums (*ESRS* attiecībā uz noteiktiem trešo valstu uzņēmumiem vai *ESRS*)**

(*) Var izmantot atkāpi.

PRASĪBAS OBLIGĀTIEM REVIDENTIEM UN NEATKARĪGIEM TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM (*IASPS*)

1. **Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu ziņojamās ilgtspējas informācijas (ilgtspējas deklarācija) ticamības apliecināšana**

Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktu ikvienam uzņēmumam, uz kuru attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu, ir jāsaņem ticamības apliecinājuma atzinums par ilgtspējas deklarāciju, kas iekļauta tā vadības ziņojumā ([44]).

Sākot ar ilgtspējas ziņu sniegšanas prasību piemērošanas pirmo gadu šim ticamības apliecinājuma atzinumam jābūt balstītam uz ierobežotas apliecināšanas uzdevumu par ilgtspējas deklarācijas atbilstību šādām prasībām ([45]):

— Grāmatvedības direktīvā paredzētajām ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām (arī par ilgtspējas ziņu sniegšanas atbilstību *ESRS*, kuri pieņemti saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.b vai 29.c pantu, par procesu, ko uzņēmums veic, lai identificētu informāciju, kura paziņota saskaņā ar minētajiem *ESRS*, un par atbilstību prasībai iezīmēt ilgtspējas ziņu sniegšanu saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.d pantu); kā arī

— Taksonomijas regulas 8. pantā paredzētajām ziņošanas prasībām.

Pamatojoties uz Revīzijas direktīvas 26.a pantu, Komisija ir pilnvarota līdz 2026. gada 1. oktobrim pieņemt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas standartus ierobežotai ticamības apliecināšanai ([46]).

Komisija ir pilnvarota līdz 2028. gada 1. oktobrim pieņemt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas standartus attiecībā uz pamatotu ticamības apliecināšanu pēc tam, kad ir novērtēts, vai revidenti un uzņēmumi var pamatoti apliecināt ticamību ([47]).

Kamēr Komisija nav pieņēmusi ticamības apliecināšanas standartus attiecībā uz šo jomu, dalībvalstis var piemērot valsts apliecināšanas standartus, procedūras vai prasības, kas reglamentē šo jomu ([48]).

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 34. pantu, atzinumu par ilgtspējas ziņu sniegšanu var sniegt šādu kategoriju ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēji:

— obligātais revidents, kas veic attiecīgā uzņēmuma finanšu pārskatu revīziju ([49]);

([44]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunkts: "*Obligātais(ie) revidents(i) vai revīzijas uzņēmums(i) arī: (..) aa) attiecīgā gadījumā sniedz atzinumu, kas balstīts uz ierobežotas ticamības apliecināšanas uzdevumu, par ilgtspējas ziņu sniegšanas atbilstību šīs direktīvas prasībām (..).*"

([45]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunkts: "*Obligātais(ie) revidents(i) vai revīzijas uzņēmums(i) arī: (..) aa) attiecīgā gadījumā sniedz atzinumu, kas balstīts uz ierobežotas ticamības apliecināšanas uzdevumu, par ilgtspējas ziņu sniegšanas atbilstību šīs direktīvas prasībām, tostarp par ilgtspējas ziņu sniegšanas atbilstību ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem, kuri pieņemti saskaņā ar 29.b vai 29.c pantu, par procesu, ko uzņēmums veic, lai identificētu informāciju, kura paziņota saskaņā ar minētajiem ziņu sniegšanas standartiem, un par atbilstību prasībai iezīmēt ilgtspējas ziņu sniegšanu saskaņā ar 29.d pantu, kā arī attiecībā uz atbilstību Regulas (ES) 2020/852 8. pantā noteiktajām ziņošanas prasībām. (..).*"

([46]) Revīzijas direktīvas 26.a panta 1. punkts un 3. punkta pirmā daļa: "*Dalībvalstis nosaka, ka obligātie revidenti un revīzijas uzņēmumi veic .. ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu atbilstīgi ticamības apliecināšanas standartiem, ko Komisija pieņēmusi(..). Komisija ne vēlāk kā līdz 2026. gada 1. oktobrim .. pieņem deleģētos aktus, lai papildinātu šo direktīvu, paredzot ierobežotas ticamības apliecināšanas standartus, ar kuriem nosaka procedūras, kas jāveic revidentam(-iem) un revīzijas uzņēmumam(-iem), lai sagatavotu savus secinājumus par ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamību, tostarp par uzdevumu plānošanu, riska ņemšanu vērā un reakciju uz riskiem, kā arī par to, kāda veida secinājumi ir iekļaujami ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas ziņojumā vai attiecīgā gadījumā revīzijas ziņojumā.*"

([47]) Revīzijas direktīvas 26.a panta 3. punkta otrā daļa: "*Komisija ne vēlāk kā līdz 2028. gada 1. oktobrim pieņem deleģētos aktus .., lai papildinātu šo direktīvu, paredzot pamatotas ticamības apliecināšanas standartus, pēc tam, kad ir novērtēts, vai revidenti un uzņēmumi var pamatoti apliecināt ticamību. Ņemot vērā minētā novērtējuma rezultātus un atzīstot to par lietderīgu, minētajos deleģētajos aktos nosaka datumu, no kura 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktā minētajam atzinumam ir jābalstās uz pamatotas ticamības apliecināšanas uzdevumu, kura pamatā ir minētie pamatotas ticamības apliecināšanas standarti.*"

([48]) Revīzijas direktīvas 26.a panta 2. punkta pirmā daļa: "*Dalībvalstis var piemērot valsts apliecināšanas standartus, procedūras vai prasības tik ilgi, kamēr Komisija nav pieņēmusi apliecināšanas standartu, kas reglamentē to pašu jomu.*"

([49]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punkta pirmā daļa: "*Dalībvalstis nodrošina, lai sabiedriskas nozīmes struktūru, vidējo un lielo uzņēmumu finanšu pārskatu revīziju veiktu viens vai vairāki obligātie revidenti vai revīzijas uzņēmumi, kurus dalībvalstis ir apstiprinājušas obligātās revīzijas veikšanai, pamatojoties uz Direktīvu 2006/43/EK.*"

— obligātais revidents, kurš nav revidents, kas veic finanšu pārskatu revīziju (ja to atļauj dalībvalsts) ([50]);

— neatkarīgs ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs "*IASP*" (ja to atļauj dalībvalsts) ([51]).

Ja dalībvalsts nolemj atļaut *IASP* sniegt ticamības apliecinājuma atzinumu par ilgtspējas ziņu sniegšanu, tā atļauj to darīt arī obligātajam revidentam, kas nav revidents, kurš veic finanšu pārskatu obligāto revīziju ([52]).

2. **Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu ziņojamās ilgtspējas informācijas (ilgtspējas ziņojums attiecībā uz noteiktiem trešo valstu uzņēmumiem) ticamības apliecināšana**

Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 3. punkta pirmo daļu meitasuzņēmumiem vai filiālēm, uz kuriem attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas pienākums saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu, ir jāsaņem ilgtspējas ziņojuma ticamības apliecinājuma atzinums ([53]). Trešās valsts mātesuzņēmums ir atbildīgs par ilgtspējas ziņojuma ticamības apliecinājuma atzinuma sniegšanu attiecīgajam meitasuzņēmumam vai filiālei ([54]).

Šajā ticamības apliecinājuma atzinumā jāvērtē šā ilgtspējas ziņojuma atbilstība attiecīgajām Grāmatvedības direktīvas prasībām, tai skaitā ilgtspējas ziņojuma atbilstība *ESRS*, kas pieņemti saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.b pantu.

Šo ticamības apliecinājuma atzinumu sniedz viena vai vairākas personas vai uzņēmumi, kuri pilnvaroti to darīt saskaņā ar trešās valsts uzņēmuma valsts vai dalībvalsts tiesību aktiem ([55]).

3. **Ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēji – ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas nosacījumi**

Ja obligātais revidents vai revīzijas uzņēmums, kas apstiprināts finanšu pārskatu revīzijas veikšanai dalībvalstī, vēlas saņemt apstiprinājumu ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai, tam būs jāievēro valsts noteikumi, ar kuriem transponē attiecīgās Revīzijas direktīvā noteiktās prasības attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu.

Šīs prasības jo īpaši attiecas uz izglītības kvalifikāciju, profesionālās kompetences pārbaudījumiem, teorētisko zināšanu pārbaudījumiem, praktisko apmācību un tālākizglītību. Šo prasību ievērošana nav obligāta, ja obligātais revidents vai revīzijas uzņēmums neveic ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu.

Obligātajiem revidentiem, kuri apstiprināti pirms 2026. gada 1. janvāra, proti, kuri apstiprināti pirms 2024. gada 1. janvāra vai 2024. gada 1. janvārī ir apstiprināšanas procesā, un kuri vēlas veikt arī ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, šīs prasības nav jāievēro, taču tiem tomēr jāiegūst nepieciešamās zināšanas tālākizglītībā ([56]).

([50]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 3. punkts: "*Šā panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktā minēto atzinumu dalībvalstis var atļaut sniegt citam obligātajam revidentam vai revīzijas uzņēmumam, kurš nav revidents(-i) vai revīzijas uzņēmums(-i), kas veic finanšu pārskatu obligāto revīziju.*"

([51]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 4. punkta pirmā daļa: "*(..) Dalībvalstis var atļaut neatkarīgam ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējam, kas iedibināts to teritorijā, snieg 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktā minēto atzinumu (..).*"

([52]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 4. punkts: "*Ja dalībvalsts saskaņā ar pirmo daļu nolemj atļaut neatkarīgam ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējam sniegt 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktā minēto atzinumu, tad tā šādu atzinumu atļauj sniegt arī obligātajam revidentam, kas nav revidents(-i), kurš veic finanšu pārskatu obligāto revīziju, kā paredzēts 3. punktā.*"

([53]) Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 3. punkta pirmā daļa: "*Dalībvalstis pieprasa, lai 1. punktā minētais ilgtspējas ziņojums būtu publicēts kopā ar ticamības apliecinājuma atzinumu (..).*"

([54]) Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 3. punkta otrā daļa: "*Gadījumā, ja trešās valsts uzņēmums nesniedz ticamības apliecinājuma atzinumu saskaņā ar pirmo daļu, meitasuzņēmums vai filiāle izdod paziņojumu, kurā norāda, ka trešās valsts uzņēmums nav sniedzis nepieciešamo ticamības apliecinājuma atzinumu.*"

([55]) Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 3. punkta pirmā daļa: "*Dalībvalstis pieprasa, lai 1. punktā minētais ilgtspējas ziņojums būtu publicēts kopā ar ticamības apliecinājuma atzinumu, ko sniegusi viena vai vairākas personas vai uzņēmumi, kuri pilnvaroti to darīt saskaņā ar trešās valsts uzņēmuma vai dalībvalsts tiesību aktiem.*"

([56]) Revīzijas direktīvas 14.a pants.

Neatkarīgi ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēji (*IASP*) var veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, ja to atļauj dalībvalsts ([57]), un, ievērojot šādus nosacījumus:

— *IASP* ir akreditēts ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008 ([58]) ([59]); kā arī

— *IASP* atbilst prasībām, kas līdzvērtīgas Grāmatvedības direktīvā noteiktajām prasībām attiecībā uz obligātajiem revidentiem Savienībā, lai veiktu ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu ([60]). Minētās prasības jo īpaši attiecas uz: a) apmācību un pārbaudījumu; b) tālākizglītību; c) kvalitātes nodrošināšanas sistēmām; d) profesionālo ētiku, neatkarību, objektivitāti, konfidencialitāti un dienesta noslēpumu; e) iecelšanu un atstādināšanu; f) izmeklēšanu un sankcijām; g) neatkarīga ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēja darba organizāciju, jo īpaši attiecībā uz resursu un personāla pietiekamību un klientu kontu ierakstu un lietu uzturēšanu; kā arī h) ziņošanu par pārkāpumiem.

No 2027. gada 6. janvāra dalībvalsts, kas atļauj *IASP* sniegt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas pakalpojumus savā teritorijā, atļauj arī citās dalībvalstīs iedibinātiem *IASP* veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu tās teritorijā ([61]).

Trešo valstu revidentiem un revīzijas struktūrām, kas sniedz ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas pakalpojumus trešā valstī iedibinātiem uzņēmumiem ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES dalībvalsts regulētā tirgū, jābūt reģistrētiem šajā dalībvalstī ([62]).

III IEDAĻA.

BUJ PAR ILGTSPĒJAS INFORMĀCIJU, KAS JĀZIŅO SASKAŅĀ AR GRĀMATVEDĪBAS DIREKTĪVAS 19.A VAI 29.A PANTU (INDIVIDUĀLA UN KONSOLIDĒTĀ ILGTSPĒJAS DEKLARĀCIJA)

DARBĪBAS JOMA UN PIEMĒROŠANAS DATUMI

1) **Kurš finanšu gads nosaka, kad uzņēmums ietilpst noteiktā uzņēmumu lieluma kategorijā, – pārskata finanšu gads vai finanšu gads pirms pārskata gada?**

([57]) *CSRD* 34. panta 4. punkta pirmā daļa.

([58]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

([59]) Grāmatvedības direktīvas 2. panta 20. punkts: "*"neatkarīgs ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs" ir atbilstības novērtēšanas struktūra, kas akreditēta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 765/2008 konkrētai atbilstības novērtēšanas darbībai, kas minēta šīs direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktā.*"

([60]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 4. punkta pirmā daļa: "*Dalībvalstis var atļaut neatkarīgam ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējam, kas iedibināts to teritorijā, sniegt 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktā minēto atzinumu, ar noteikumu, ka uz šādu neatkarīgu ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēju attiecas prasības, kas ir līdzvērtīgas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/43/EK noteiktajām prasībām attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, kā noteikts minētās direktīvas 2. panta 22. punktā, jo īpaši prasības par: a) apmācību un pārbaudījumu, ar ko tiek nodrošināts, ka neatkarīgais ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs iegūst vajadzīgo zinātību par ilgtspējas ziņu sniegšanu un par ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu; b) tālākizglītību; c) kvalitātes nodrošināšanas sistēmām; d) profesionālo ētiku, neatkarību, objektivitāti, konfidencialitāti un dienesta noslēpumu; e) iecelšanu un atstādināšanu; f) izmeklēšanu un sankcijām; g) neatkarīga ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēja darba organizāciju, jo īpaši attiecībā uz resursu un personāla pietiekamību un klientu kontu ierakstu un lietu uzturēšanu; kā arī h) ziņošanu par pārkāpumiem.*"

([61]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 5. punkta pirmā daļa: "*No 2027. gada 6. janvāra dalībvalsts, kas ir izmantojusi 4. punktā paredzēto iespēju ("uzņēmēja dalībvalsts"), ļauj neatkarīgiem ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas iedibināti citā dalībvalstī nekā uzņēmēja dalībvalsts ("piederības dalībvalsts"), veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu.*"

([62]) Revīzijas direktīvas 45. pants.

Noteikumi par uzņēmuma lieluma noteikšanu ilgtspējas ziņu sniegšanas nolūkā izriet no spēkā esošajiem finanšu pārskatu sniegšanas noteikumiem, ko piemēro uzņēmumam, pamatojoties uz dalībvalsti, kurā ir tā juridiskā adrese ([63]). Šie noteikumi ir paredzēti valsts tiesību aktos, ar kuriem transponē spēkā esošo Grāmatvedības direktīvu.

2) **Ja uzņēmums konkrētā finanšu gada laikā attīstās tā, ka tas atbilst kritērijiem, lai to iekļautu citā uzņēmumu kategorijā, vai tam ir pienākums sākt ziņot ilgtspējas informāciju saskaņā ar noteikumiem, ko piemēro šai jaunajai kategorijai tajā pašā finanšu gadā vai tikai pēc tam, kad kritēriji ir izpildīti divus finanšu gadus pēc kārtas?**

Ja kāds uzņēmums konkrēta finanšu gada laikā attīstās, noteikumi par uzņēmuma lieluma kategorijas noteikšanu ilgtspējas ziņu sniegšanas nolūkā izriet no spēkā esošajiem finanšu pārskatu sniegšanas noteikumiem (sk. arī BUJ Nr. 1). Šie noteikumi ir paredzēti valsts tiesību aktos, ar kuriem transponē spēkā esošo Grāmatvedības direktīvu.

3) **Kā aprēķina vidējo darbinieku skaitu, lai noteiktu uzņēmuma kategoriju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvu?**

Savienības tiesību akti nereglamentē darbinieku vidējā skaita aprēķināšanu uzņēmuma kategorijas noteikšanas vajadzībām saskaņā ar Grāmatvedības direktīvu. Tomēr dalībvalstis, iespējams, ir pieņēmušas valsts noteikumus vai sniegušas norādījumus par šo jautājumu. Ja valsts noteikumu vai norādījumu nav, uzņēmumi var izmantot 5. pantu Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikumā par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju ([64]) kā norādījumus, lai noteiktu darbinieku skaitu kā darbinieku vidējā skaita aplēsto vērtību: "*(..) Darbinieku skaits atbilst gada darba vienību (GDV) skaitam, t. i., to personu skaitam, kuras attiecīgajā uzņēmumā vai, pārstāvot to, ir strādājušas pilnu slodzi visā attiecīgajā pārskata gadā. To personu darbu, kas nav nostrādājušas pilnu gadu un kas veikušas nepilnas slodzes darbu neatkarīgi no tā ilguma, kā arī sezonas darba ņēmēju darbu aprēķina GDV daļās. Personāls ir: a) darbinieki; b) personas, kas strādā uzņēmuma labā un ir tam pakļautas un tiek uzskatītas par darbiniekiem saskaņā ar valsts tiesību aktiem; c) īpašnieki, kas ir vadītāji; d) partneri, kas veic regulāru darbību uzņēmumā un gūst labumu no uzņēmuma sniegtajām finansiālām priekšrocībām. Praktikanti vai studenti, kas piedalās profesionālā apmācībā ar prakses vai profesionālās apmācības līgumu, personālā netiek ieskaitīti. Grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma vai bērna kopšanas atvaļinājuma ilgumu neņem vērā.*"

4) **Vai MVU, kuriem nav pārvedamu vērtspapīru, ko atļauts tirgot ES regulētā tirgū, ir jāziņo ilgtspējas informācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu?**

MVU, kuriem nav pārvedamu vērtspapīru, ko atļauts tirgot ES regulētā tirgū, nav pienākuma ziņot ilgtspējas informāciju individuālā līmenī saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu (individuālā ilgtspējas deklarācija). Tomēr tiem ir pienākums ziņot ilgtspējas informāciju konsolidētā līmenī saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu (konsolidētā ilgtspējas deklarācija), ja tie ir lielas grupas ([65]) mātesuzņēmums. Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu piemēro neatkarīgi no mātesuzņēmuma lieluma.

5) **Vai kredītiestādēm un apdrošināšanas sabiedrībām ir pienākums ziņot ilgtspējas informāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu neatkarīgi no to juridiskās formas?**

([63]) Attiecībā uz uzņēmumiem, kuru vērtspapīrus atļauts tirgot, piemērojamie finanšu pārskatu sniegšanas noteikumi ir piederības dalībvalsts noteikumi, kā noteikts Pārredzamības direktīvas 2. panta 1. punkta i) apakšpunktā (tā ir dalībvalsts, kurā ir uzņēmuma juridiskā adrese, vai kāda no dalībvalstīm, kurā uzņēmumam ir vērtspapīri, ko atļauts tirgot ES regulētā tirgū).

([64]) Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikums par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

([65]) Kā tā definēta Grāmatvedības direktīvas 3. panta 7. punktā.

Jā, saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 1. panta 3. punktu kredītiestādes ([66]) un apdrošināšanas sabiedrības ([67]), arī kooperatīvi un savstarpējās apdrošināšanas sabiedrības, ir iekļautas Grāmatvedības direktīvas 19.a panta darbības jomā (individuālā ilgtspējas deklarācija) neatkarīgi no to juridiskās formas, ja tās ir lieli uzņēmumi vai MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū. Tās ir iekļautas arī Grāmatvedības direktīvas 29.a panta darbības jomā (konsolidētā ilgtspējas deklarācija) neatkarīgi no to juridiskās formas, ja tās ir lielas grupas mātesuzņēmums.

Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 1. panta 3. punkta b) apakšpunkta otro teikumu dalībvalstis var izvēlēties pilnībā vai daļēji nepiemērot ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības konkrētām kredītiestādēm ([68]).

6) **Vai finanšu iestādēm, kas nav apdrošināšanas sabiedrības un kredītiestādes, ir pienākums ziņot ilgtspējas informāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu?**

Jā, finanšu iestādes, kas nav apdrošināšanas sabiedrības un kredītiestādes, ir iekļautas Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a panta darbības jomā, ja tās atbilst abām šādām prasībām:

— tās ir uzņēmumi, kas dibināti kā tāda veida uzņēmumi, kuri uzskaitīti Grāmatvedības direktīvas ([69]) I vai II pielikumā;

— tās ir vai nu lieli uzņēmumi, vai MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū (Grāmatvedības direktīvas 19.a pants), un/vai lielas grupas mātesuzņēmums (Grāmatvedības direktīvas 29.a pants).

7) **Ja mazai un nesarežģītai iestādei (*SNCI*) patlaban ir jāziņo nefinanšu informācija saskaņā ar Direktīvu 2014/95/ES (*NFRD*), vai tai ir jāturpina ziņot nefinanšu informāciju saskaņā ar *NFRD* noteikumiem, līdz mazām un nesarežģītām iestādēm sāk piemērot *CSRD* režīmu (t. i., attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas 2026. gada 1. janvārī vai vēlāk)?**

Jā, pamatojoties uz *CSRD* 5. panta 2. punktu, mazai un nesarežģītai iestādei, kas ir liels uzņēmums vai MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, sākot no 2026. finanšu gada būs jāziņo ilgtspējas informācija saskaņā ar *ESRS* (vai alternatīvi – ar *LSME ESRS*). Tāpēc mazai un nesarežģītai iestādei, kurai patlaban ir jāziņo nefinanšu informācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu, kas ieviests ar Direktīvu 2014/95/ES (*NFRD*) ([70]) (t. i., jo tā ir ne tikai kredītiestāde, bet arī liels uzņēmums, kura vidējais darbinieku skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbinieku finanšu gada laikā), būs jāturpina ziņošana saskaņā ar *NFRD* režīmu, līdz mazām un nesarežģītām iestādēm sāks piemērot *CSRD* režīmu (t. i., sākot no 2026. finanšu gada).

8) **Ja maza un nesarežģīta iestāde (*SNCI*) ir lielas grupas mātesuzņēmums, vai šī *SNCI* var izmantot Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 6. punktā paredzēto atkāpi un veikt ilgtspējas ziņu sniegšanu saskaņā ar *LSME ESRS*?**

([66]) Kā tās definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā.

([67]) Padomes Direktīvas 91/674/EEK 2. panta 1. punkta nozīmē.

([68]) Grāmatvedības direktīvas 1. panta 3. punkta b) apakšpunkta otrais teikums: "*Dalībvalstis var izvēlēties nepiemērot šā panta pirmajā daļā minētos koordinācijas pasākumus uzņēmumiem, kas uzskaitīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/36/ES 2. panta 5. punkta 2. līdz 23. apakšpunktā.*"

([69]) Grāmatvedības direktīvas 1. panta 1. punkts. "1. *Šajā direktīvā noteiktie koordinācijas pasākumi attiecas uz dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem attiecībā uz uzņēmumu veidiem, kas uzskaitīti: a) I pielikumā; b) II pielikumā, ja visiem tiešiem vai netiešiem uzņēmuma dalībniekiem, kam citādi būtu neierobežota atbildība, faktiski ir ierobežota atbildība, jo minētie dalībnieki ir uzņēmumi: i) kuri ir uzskaitīti I pielikumā; vai ii) kurus nereglamentē dalībvalsts tiesību akti, bet kuru juridiskā forma ir salīdzināma ar I pielikumā uzskaitītajiem. (..).*"

([70]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/95/ES (2014. gada 22. oktobris), ar ko groza Direktīvu 2013/34/ES attiecībā uz noteiktu lielu uzņēmumu un grupu nefinanšu un daudzveidības informācijas atklāšanu (OV L 330, 15.11.2014., 1. lpp.).

Ja uzņēmums (neatkarīgi no lieluma vai konkrētā veida, piemēram, *SNCI*) ir lielas grupas mātesuzņēmums, tam jāpublicē konsolidētā ilgtspējas deklarācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu, kas sagatavots saskaņā ar *ESRS*. Iespēja izmantot *LMVU ESRS* saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 6. punktu attiecas tikai uz MVU (izņemot mikrouzņēmumus), kuru vērtspapīrus tirgo ES regulētā tirgū, un uz mazām un nesarežģītām iestādēm, kaptīvām apdrošināšanas sabiedrībām vai kaptīvām pārapdrošināšanas sabiedrībām (ja tās ir vai nu lieli uzņēmumi, vai MVU, izņemot mikrouzņēmumus, kuru vērtspapīrus tirgo ES regulētā tirgū), lai sagatavotu to individuālu ilgtspējas deklarāciju. Sk. arī BUJ Nr. 10.

9) **Ja maza un nesarežģīta iestāde (*SNCI*) ir lielas grupas mātesuzņēmums, kad tai ir jāsāk ziņot ilgtspējas informāciju?**

Ja *SNCI* ir lielas grupas mātesuzņēmums, tai jāpublicē konsolidētais ilgtspējas ziņojums, izmantojot *ESRS*, vai nu sākot no 2024. finanšu gada (ja *SNCI* ir sabiedriskas nozīmes struktūra, kuras vidējais darbinieku skaits bilances datumā pārsniedz 500 darbinieku finanšu gada laikā), vai no 2025. finanšu gada (visos pārējos gadījumos).

10) **Ja *SNCI* ir lielas grupas mātesuzņēmums, bet tai nav jāsagatavo konsolidēti finanšu pārskati, jo visi tās meitasuzņēmumi ir nebūtiski, vai šai *SNCI* joprojām ir jāsagatavo un jāpublicē konsolidētā ilgtspējas deklarācija?**

Nē, Grāmatvedības direktīvas 29.a pants attiecas uz lielu grupu mātesuzņēmumiem. Tomēr, ja lielas grupas mātesuzņēmums ir atbrīvots no pienākuma sagatavot un publicēt konsolidētus finanšu pārskatus, pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 23. panta 10. punktu (t. i., tāpēc, ka tam ir tikai meitasuzņēmumi, kuri ir nebūtiski gan individuāli, gan kopumā, vai tāpēc, ka visus tā meitasuzņēmumus var izslēgt no konsolidācijas saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 23. panta 9. punktu), šim mātesuzņēmumam nav jāsagatavo un jāpublicē konsolidētā ilgtspējas deklarācija. Tomēr, ciktāl šāds mātesuzņēmums pats ir liels uzņēmums, kā tas definēts Grāmatvedības direktīvas 3. panta 4. punktā, un tādējādi tas ietilpst Grāmatvedības direktīvas 19.a panta darbības jomā, šim uzņēmumam ir jāsagatavo un jāpublicē individuālā ilgtspējas deklarācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu. Šajā individuālajā ilgtspējas deklarācijā ir jāņem vērā tā meitasuzņēmumi, ziņojot par tā vērtības ķēdi saskaņā ar *ESRS*.

11) **Vai pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) un alternatīvo ieguldījumu fondiem (AIF) ir jāziņo ilgtspējas informācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu?**

Nē, pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 1. panta 4. punktu, PVKIU un AIF ir atbrīvoti no pienākuma ziņot ilgtspējas informāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvu, pat ja šie finanšu produkti ietilpst Grāmatvedības direktīvas darbības jomā ([71]).

12) **Vai uzņēmumiem, kas pārvalda pārvedamu vērtspapīru kolektīvos ieguldījumus (PVKIU) un alternatīvo ieguldījumu fondus (AIF), ir jāziņo ilgtspējas informācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu?**

Grāmatvedības direktīvas 1. panta 4. punkta mērķis ir atbrīvot PVKIU un AIF no ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām, kas noteiktas Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantā.

Tomēr uz uzņēmumiem, kas pārvalda PVKIU un AIF, attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas pienākumi saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu, ja tie atbilst juridiskās formas nosacījumiem, kas paredzēti Grāmatvedības direktīvas 1. panta 1. punktā, un uzņēmuma lieluma kritērijiem, kas noteikti Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantā.

([71]) Grāmatvedības direktīvas 1. panta 4. punkts: "*Šīs direktīvas 19.a, 29.a un 29.d pantā paredzētos koordinācijas pasākumus nepiemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/2088 (SFDR) 2. panta 12. punkta b) apakšpunktā (PVKIU) un f) apakšpunktā (AIF) minētajiem finanšu produktiem.*"

13) **Vai biržā tirgotiem fondiem (*ETF*) un nekustamā īpašuma ieguldījumu fondiem (*REIT*) ir jāziņo ilgtspējas informācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu?**

Kas attiecas uz *ETF*, tā kā šie finanšu produkti ir izveidoti kā pārvedamu vērtspapīru kolektīvie ieguldījumi (PVKIU) vai alternatīvo ieguldījumu fondi (AIF), uz tiem attiecas tas pats atbrīvojums, ko piemēro PVKIU un AIF (sk. BUJ Nr. 11). Biržā kotētiem *REIT*, ciktāl tie atbilst Direktīvas 2011/61/ES ([72]) 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta nosacījumiem, lai tos varētu kvalificēt kā AIF, piemēro atbrīvojumu, kas attiecas uz AIF (sk. BUJ Nr. 11).

14) **Vai pensiju fondiem ir jāziņo ilgtspējas informācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu?**

Ja pensiju fonds ir dibināts kā Grāmatvedības direktīvas ([73]) I vai II pielikumā uzskaitīts uzņēmuma veids un ja tas ietilpst Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a panta piemērošanas jomā, tam savā vadības ziņojumā ir jāiekļauj ilgtspējas deklarācija. Atšķirībā no pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) vai alternatīvo ieguldījumu fondiem (AIF), uz pensiju fondiem neattiecas atbrīvojums no ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām, kas noteiktas Grāmatvedības direktīvas 1. panta 4. punktā.

15) **Vai ilgtspējas deklarācija, ko vadības ziņojumā publicējis tādu pārvedamu vērtspapīru emitents, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, ir uzskatāma par "regulētu informāciju" saskaņā ar Pārredzamības direktīvas 2. panta 1. punkta k) apakšpunktu?**

Jā, Pārredzamības direktīvas 2. panta 1. punkta k) apakšpunktā regulētā informācija cita starpā ir definēta kā "*visa veida informācija, kas emitentam vai jebkurai citai personai, kas pieteikusies vērtspapīru tirgošanas atļaujai regulētā tirgū bez emitenta piekrišanas, ir jādara zināma atklātībai saskaņā ar šo direktīvu* (t. i., Pārredzamības direktīvu) (..)". Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punktā ir noteikts, ka emitentiem ir jāpublisko ilgtspējas deklarācija, kas tāpēc uzskatāma par "regulētu informāciju".

16) **Kuri uzņēmumi var atkāpties no pienākuma ziņot ilgtspējas informāciju par finanšu gadiem, kuri sākas pirms 2028. gada 1. janvāra, saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 7. punktu?**

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 7. punktu, MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, var nolemt neziņot ilgtspējas informāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu par finanšu gadiem, kas sākas pirms 2028. gada 1. janvāra (piemēram, par 2026. un 2027. finanšu gadu). Šādos gadījumos MVU savā vadības ziņojumā tomēr īsi norāda, kāpēc nav sniegtas ziņas par ilgtspēju.

Šī izvēles iespēja attiecas arī uz mazām un nesarežģītām iestādēm, kā arī uz kaptīvām apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrībām, ja tās ir MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū.

NOTEIKUMI PAR ATBRĪVOJUMIEM

17) **Ja mātesuzņēmums ziņo ilgtspējas informāciju konsolidētā līmenī saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu (konsolidētā ilgtspējas deklarācija), vai tam savā konsolidētajā vadības ziņojumā ir jāsniedz informācija par rezultātu pamatrādītājiem saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19. panta 1. punkta trešo daļu?**

([72]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/61/ES (2011. gada 8. jūnijs) par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.).

([73]) Grāmatvedības direktīvas 1. panta 1. pants.

Nē, Grāmatvedības direktīvas ([74]) 19. panta 1. punkta trešajā daļā, kas reglamentē individuālu vadības ziņojumu, ir prasīts atklāt informāciju par rezultātu pamatrādītājiem individuālā vadības ziņojumā. Grāmatvedības direktīvas ([75]) 29. panta 1. punktā, kas reglamentē konsolidēto vadības ziņojumu, ir noteikts, ka konsolidētajā vadības ziņojumā izklāsta vismaz Grāmatvedības direktīvas 19. un 20. pantā noteikto informāciju. Tā kā Grāmatvedības direktīvas ([76]) 29.a panta 7. punkts paredz atbrīvojumu uzņēmumiem no pienākuma sniegt informāciju par rezultātu pamatrādītājiem to individuālā vadības ziņojuma kontekstā (kā noteikts Grāmatvedības direktīvas 19. panta 1. punkta trešajā daļā), ja tie ir izpildījuši 29.a panta 1.–5. punkta nosacījumus, un, tā kā konsolidētā vadības ziņojuma saturā saskaņā ar 29. panta 1. punktu iekļauj arī 19. panta 1. punktā prasīto informāciju, atbrīvojums attiecas arī uz uzņēmuma konsolidēto vadības ziņojumu saskaņā ar 29.a pantu.

18) **Ja MVU ar vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, izvēlas brīvprātīgi sagatavot un publicēt konsolidēto ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu, vai tas ir atbrīvots no pienākuma sagatavot un publicēt savu individuālo ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu?**

Jā, MVU, kura vērtspapīrus atļauts tirgot ES regulētā tirgū un kurš brīvprātīgi publicē Grāmatvedības direktīvas 29.a pantā minēto konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, atbrīvo no Grāmatvedības direktīvas 19.a pantā minētās individuālās ilgtspējas deklarācijas sagatavošanas un publicēšanas ar nosacījumu, ka konsolidētā ilgtspējas deklarācija ir sagatavota saskaņā ar *ESRS*.

19) **Kādi ir nosacījumi, lai meitasuzņēmumu, uz kuru attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pants, atbrīvotu no pienākuma ziņot ilgtspējas informāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu (ilgtspējas paziņojums)?**

Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu un 29.a panta 8. punktu uzņēmums, kas ir meitasuzņēmums, ir atbrīvots no pienākumiem, kas noteikti Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 1.–4. punktā (vai Grāmatvedības direktīvas 29.a panta 1.–5. punktā, ja pats meitasuzņēmums ir lielas grupas mātes starpniekuzņēmums), ja šāds uzņēmums un tā meitasuzņēmumi ir iekļauti mātesuzņēmuma konsolidētajā vadības ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29. un 29.a pantu (vai trešās valsts mātesuzņēmuma konsolidētajā ilgtspējas ziņojumā, ko sniedz saskaņā ar *ESRS* vai tādā veidā, kas līdzvērtīgs minētajiem *ESRS*).

Uz šo atbrīvojumu attiecas visi nosacījumi, kas uzskaitīti Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punkta otrajā daļā (vai Grāmatvedības direktīvas 29.a panta 8. punkta otrajā daļā, ja meitasuzņēmums pats ir lielas grupas mātes starpniekuzņēmums). Proti, uzņēmuma, kuram piemērots atbrīvojums, vadības ziņojumā jāiekļauj šāda informācija: tā mātesuzņēmuma nosaukums un juridiskā adrese, kas ziņo informāciju grupas līmenī; tīmekļa saite(-as) uz mātesuzņēmuma konsolidēto vadības ziņojumu vai konsolidēto ilgtspējas ziņu sniegšanu, kā arī informācija par to, ka uzņēmums ir atbrīvots no pienākuma publicēt individuālo ilgtspējas deklarāciju (vai konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, ja meitasuzņēmums pats ir lielas grupas mātes starpniekuzņēmums). Ja mātesuzņēmums ir iedibināts trešā valstī, tā konsolidētais ilgtspējas ziņojums un ticamības apliecinājuma atzinums jāpublicē saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kura reglamentē meitasuzņēmumu, un informācija, kas jāsniedz saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu (par

([74]) Grāmatvedības direktīvas 19. panta 1. punkta trešā daļa: "*Ciktāl tas ir nepieciešams, lai izprastu uzņēmuma attīstību, rezultātus vai stāvokli, analīzē iekļauj gan finanšu rezultātu pamatrādītājus, gan attiecīgā gadījumā tos nefinanšu rezultātu pamatrādītājus, kas attiecas uz šo konkrēto uzņēmējdarbību, tostarp informāciju par vides aspektiem un darbiniekiem. Vadības ziņojumā, sniedzot šādu analīzi, attiecīgā gadījumā iekļauj atsauces uz gada finanšu pārskatos norādītajām summām un papildu skaidrojumus par tām.*"

([75]) Grāmatvedības direktīvas 29. panta 1. punkts: "*Papildus jebkurai citai informācijai, kas norādāma saskaņā ar šīs direktīvas citiem noteikumiem, konsolidētajā vadības ziņojumā izklāsta vismaz 19. un 20. pantā noteikto informāciju tā, lai atvieglotu konsolidācijā iekļauto uzņēmumu stāvokļa novērtēšanu kopumā, ņemot vērā būtiskas korekcijas, kas izriet no konsolidētā vadības ziņojuma īpatnībām salīdzinājumā ar vadības ziņojumu.*"

([76]) Grāmatvedības direktīvas 29.a panta 7. punkts: "*Uzskata, ka mātesuzņēmums, kas atbilst šā panta 1. līdz 5. punktā paredzētajām prasībām, ir izpildījis 19. panta 1. punkta trešajā daļā un 19.a pantā noteiktās prasības.*"

meitasuzņēmuma veiktajām darbībām) ir jāiekļauj vai nu meitasuzņēmuma vadības ziņojumā, vai konsolidētajā ilgtspējas ziņojumā, ko sagatavo trešās valsts mātesuzņēmums.

Ja dalībvalsts pieprasa nodrošināt mātesuzņēmuma konsolidētā vadības ziņojuma vai konsolidētā ilgtspējas ziņojuma tulkojumu, šādam tulkojumam jābūt apliecinātam (piemēram, to apliecina tulkotājs vai iestāde, kas atbild par tulkojumu apliecināšanu attiecīgajā dalībvalstī), vai arī tajā ir jāiekļauj norāde, ka tulkojums nav apliecināts.

Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 10. punktu un 29.a panta 9. punktu lielie uzņēmumi ar vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, arī, ja tie ir mazas un nesarežģītas iestādes, kaptīvās apdrošināšanas sabiedrības un kaptīvās pārapdrošināšanas sabiedrības, tai skaitā, ja tie ir trešo valstu uzņēmumi, šo atbrīvojumu izmantot nevar.

20) **Vai mātesuzņēmuma konsolidētajam vadības ziņojumam / konsolidētajam ilgtspējas ziņojumam jau jābūt publicētam, kad tā meitasuzņēmums publicē savu vadības ziņojumu, lai meitasuzņēmums tiktu atbrīvots no pienākuma publicēt savu ilgtspējas paziņojumu?**

Nē, lai meitasuzņēmumu atbrīvotu no pienākuma publicēt savu ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu vai 29.a panta 8. punktu, vadības ziņojumā, ko publicē meitasuzņēmums, jāiekļauj tīmekļa saite uz mātesuzņēmuma ([77]) konsolidēto vadības ziņojumu vai konsolidēto ilgtspējas ziņu sniegšanu. Ja laikā, kad tiek publicēts meitasuzņēmuma vadības ziņojums, minētais konsolidētais vadības ziņojums vai konsolidētais ilgtspējas ziņojums vēl nav pieejams, meitasuzņēmums, kas pieprasa atbrīvojumu, savā vadības ziņojumā var norādīt vispārēju tīmekļa saiti, kurā attiecīgie dokumenti būs pieejami nākotnē. Savienības meitasuzņēmums var apsvērt iespēju, piemēram, iegūt no mātesuzņēmumu apliecinājumu, ka tas garantē meitasuzņēmuma uzņemto saistību izpildi, un publicēt šo apliecinājumu kopā ar savu vadības ziņojumu attiecīgās dalībvalsts noteiktajā termiņā.

21) **Vai mātesuzņēmuma konsolidētajam vadības ziņojumam vai konsolidētajam ilgtspējas ziņojumam ir jābūt pieejamam valodā, ko akceptējusi dalībvalsts, kuras tiesību akti reglamentē meitasuzņēmumu, lai meitasuzņēmumus varētu saņemt atbrīvojumu no pienākuma publicēt savu ilgtspējas deklarāciju?**

Dalībvalsts, kuras tiesību akti reglamentē meitasuzņēmumu, var pieprasīt, lai mātesuzņēmuma konsolidētais vadības ziņojums vai attiecīgā gadījumā konsolidētais ilgtspējas ziņojums būtu publicēts valodā, ko minētā dalībvalsts akceptē, un lai būtu nodrošināti visi vajadzīgie tulkojumi šādā valodā. Šajā gadījumā šīs prasības ir jāizpilda, lai meitasuzņēmums saņemtu atbrīvojumu no pienākuma publicēt savu ilgtspējas deklarāciju ([78]).

22) **Kā atbrīvotajam meitasuzņēmumam būtu jāziņo par to, ka tam piemēro atbrīvojumu?**

([77]) Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punkta otrās daļas a) apakšpunkta ii) punkts un 29.a panta 8. punkta otrās daļas a) apakšpunkta ii) punkts: *"tīmekļa saites uz mātesuzņēmuma konsolidēto vadības ziņojumu vai attiecīgā gadījumā uz mātesuzņēmuma konsolidēto ilgtspējas ziņu sniegšanu, kā minēts šā punkta pirmajā daļā, un uz šīs direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktā ticamības apliecinājuma atzinumu vai šīs daļas b) apakšpunktā minēto ticamības apliecinājuma atzinumu."*

([78]) Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punkta trešā daļa un 29.a panta 8. punkta trešā daļa.

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu un 29.a panta 8. punktu, atbrīvotajam meitasuzņēmumam savā vadības ziņojumā jāiekļauj informācija, ka tas ir atbrīvots no pienākuma publicēt individuālo ilgtspējas deklarāciju (vai konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, ja meitasuzņēmums ir lielas grupas mātes starpniekuzņēmums) ([79]).

23) **Vai atbrīvotā meitasuzņēmuma vadības ziņojums jāsagatavo īpašā publicēšanas formātā?**

Ja meitasuzņēmums izmanto Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktā vai 29.a panta 8. punktā paredzēto atbrīvojumu, piemēro vispārīgos noteikumus par vadības ziņojuma publicēšanu, tai skaitā par pienākumu iesniegt vadības ziņojumu valsts komercreģistram saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 30. pantu saistībā ar Uzņēmējdarbības tiesību direktīvas I sadaļas III nodaļas noteikumiem. Grāmatvedības direktīvas 29.d pantā noteiktās elektroniskās ziņošanas prasības attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu nepiemēro. Ja meitasuzņēmumam, kas izmanto Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktā vai 29.a panta 8. punktā paredzēto atbrīvojumu, ir pārvedami vērtspapīri, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, tam ir jāievēro arī Pārredzamības direktīvas 4. pantā noteiktās vispārīgās prasības attiecībā uz vadības ziņojuma publicēšanu gada finanšu pārskatā (t. i., par Eiropas vienotā elektroniskās ziņošanas formāta (*ESEF*) izmantošanu, kas noteikts ar *ESEF* deleģēto regulu, un gada finanšu pārskata publicēšanu četru mēnešu laikā pēc finanšu gada beigām).

24) **Vai lieli uzņēmumi, kuru vērtspapīrus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, var izmantot atbrīvojumus saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu un 29.a panta 8. punktu?**

Nē, saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 10. punktu un 29.a panta 9. punktu lielus uzņēmumus ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, arī, ja tie ir mazas un nesarežģītas iestādes, kaptīvās apdrošināšanas sabiedrības un kaptīvās pārapdrošināšanas sabiedrības, tai skaitā, ja tie ir trešo valstu uzņēmumi, nevar atbrīvot no pienākuma ziņot ilgtspējas informāciju. Tāpēc tiem būs jāziņo ilgtspējas informācija saskaņā ar Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punktu un Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu.

25) **Kā uzņēmums var izpildīt pienākumu sagatavot un publicēt individuālo vai konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, ja tam nav pienākuma sagatavot un publicēt individuālo vai konsolidēto vadības ziņojumu?**

Uzņēmums, kuram ir jāziņo ilgtspējas informācija un kuram nav jāsagatavo un jāpublicē individuālais vai konsolidētais vadības ziņojums, var publicēt individuālo vai konsolidēto ilgtspējas ziņojumu atsevišķā dokumentā. Šis princips attiecas arī uz trešās valsts mātesuzņēmuma konsolidēto ilgtspējas ziņojumu, lai tā meitasuzņēmumi saņemtu atbrīvojumu saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu un 29.a panta 8. punktu.

Tomēr šim atsevišķajam dokumentam, kas ietver individuālo vai konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, jābūt atbilstīgam Grāmatvedības direktīvas 29.d pantā ([80]) noteiktajām prasībām attiecībā uz formātu un iezīmēšanu.

26) **Kā uzņēmums var izpildīt pienākumu sagatavot un publicēt konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, ja tam nav pienākuma sagatavot konsolidētos finanšu pārskatus?**

([79]) Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punkta otrās daļas a) apakšpunkta iii) punkts un 29.a panta 8. punkta otrās daļas a) apakšpunkta iii) punkts: "informācija, ka uzņēmums ir atbrīvots no pienākumiem, kas noteikti šā panta 1. līdz 4. punktā."

([80]) Grāmatvedības direktīvas 29.d pants: "*1. Uzņēmumi, uz kuriem attiecas šīs direktīvas19.a panta prasības, sagatavo savus vadības ziņojumus elektroniskā ziņošanas formātā, kas minēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/815 (26) 3. pantā, un iezīmē savu ilgtspējas ziņu sniegšanu, tostarp Regulas (ES) 2020/852 8. pantā noteikto atklājamo informāciju, atbilstīgi minētajā deleģētajā regulā noteiktajam elektroniskās ziņošanas formātam. 2. Mātesuzņēmumi, uz kuriem attiecas 29.a panta prasības, sagatavo savus konsolidētos vadības ziņojumus elektroniskā ziņošanas formātā, kas minēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/815 3. pantā, un iezīmē ilgtspējas ziņu sniegšanu, tostarp Regulas (ES) 2020/852 8. pantā noteikto atklājamo informāciju, atbilstīgi minētajā deleģētajā regulā noteiktajam elektroniskās ziņošanas formātam.*"

Uzņēmumam, kuram ir jāsagatavo un jāpublicē konsolidētā ilgtspējas deklarācija, bet nav jāsagatavo un jāpublicē attiecīgie konsolidētie finanšu pārskati, konsolidētajā ilgtspējas deklarācijā būs jāiekļauj finanšu informācija, kas vajadzīga, lai izprastu uzņēmuma ietekmi uz ilgtspējas jautājumiem un lai izprastu, kā ilgtspējas jautājumi ietekmē uzņēmuma attīstību, darbības rezultātus un stāvokli ([81]).

ESRS

27) **Kurš Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu (*ESRS*) kopums uzņēmumiem jāizmanto, lai sagatavotu ilgtspējas informāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu?**

Visi uzņēmumi, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pants, pēc noklusējuma izmanto *ESRS*, kas pieņemti saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.b pantu (*ESRS*). Pirmo *ESRS* kopumu Eiropas Komisija pieņēma ar Komisijas 2023. gada 31. jūlija Deleģēto regulu (ES) 2023/2772.

Lai sagatavotu atsevišķu ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a pantu, MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, kā arī mazas un nesarežģītas iestādes, kaptīvās apdrošināšanas sabiedrības un kaptīvās pārapdrošināšanas sabiedrības var alternatīvi izmantot samērīgus *ESRS*, kas tiks pieņemti saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.c pantu (*LSME ESRS*). Sk. arī BUJ Nr. 28.

28) **Kuri uzņēmumi var izmantot *LSME ESRS*, lai sagatavotu savu individuālo ilgtspējas deklarāciju kā alternatīvu *ESRS*, kas pieņemti saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.b pantu?**

Uzņēmumi, kas var izmantot *LSME ESRS*, lai sagatavotu savu individuālo ilgtspējas deklarāciju, ir:

— MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū;

— mazas un nesarežģītas iestādes ([82]), ja tās ir vai nu i) lieli uzņēmumi, vai ii) MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgots ES regulētā tirgū;

([81]) Šis pamatojums ir balstīts uz Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 3. punkta trešo daļu un 29.a panta 3. punkta trešo daļu: "*Attiecīgā gadījumā 1. un 2. punktā minētā informācija ietver arī atsauces un papildu skaidrojumus par citu informāciju, kas iekļauta vadības ziņojumā saskaņā ar 19. pantu, un par summām, kuras norādītas gada finanšu pārskatos.*" "*Attiecīgā gadījumā*" attiecas uz situācijām, kad uzņēmums nesagatavo un nepublicē finanšu pārskatus.

([82]) Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 145) apakšpunktā definēta kā "iestāde, kas atbilst visiem šādiem nosacījumiem: a) tā nav liela iestāde; b) tās kopējā aktīvu vērtība, individuāli vai – attiecīgā gadījumā – pamatojoties uz konsolidēto finanšu stāvokli saskaņā ar šo regulu un Direktīvu 2013/36/ES, vidēji ir vienāda ar vai mazāka par 5 miljardu EUR robežvērtību četru gadu periodā, kas ir tieši pirms kārtējā ikgadējā pārskata sniegšanas perioda; dalībvalstis minēto robežvērtību var pazemināt; c) uz to neattiecas nekādi pienākumi vai attiecas vienkāršoti pienākumi attiecībā uz atveseļošanas un noregulējuma plānošanu saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 4. pantu; d) tās tirdzniecības portfeļa darījumi 94. panta 1. punkta nozīmē tiek klasificēti kā mazi; e) to atvasināto instrumentu pozīciju kopējā vērtība, kurus tā tur tirdzniecības nolūkā, nepārsniedz 2 % no tās bilances un ārpusbilances aktīvu kopējās vērtības, un kopējo atvasināto instrumentu pozīciju kopējā vērtība nepārsniedz 5 %, abas minētās vērtības aprēķinot saskaņā ar 273.a panta 3. punktu; f) vairāk nekā 75 % gan no iestādes konsolidētajiem kopējiem aktīviem, gan no saistībām, abos gadījumos neskaitot grupas iekšējos riska darījumus, ir saistīti ar darbībām ar darījumu partneriem, kas atrodas Eiropas Ekonomikas zonā; g) iestāde neizmanto iekšējos modeļus, lai izpildītu prudenciālās prasības saskaņā ar šo regulu, izņemot meitasuzņēmumus, kas izmanto grupas līmenī izstrādātus iekšējos modeļus, ar noteikumu, ka grupai konsolidēti piemēro 433.a vai 433.c pantā noteiktās informācijas atklāšanas prasības; h) iestāde nav kompetentajai iestādei paziņojusi iebildumus pret to, ka ir klasificēta kā maza un nesarežģīta iestāde; i) kompetentā iestāde nav pieņēmusi lēmumu, ka, novērtējot attiecīgās iestādes lielumu, saistību ar citām iestādēm, sarežģītību vai riska profilu, iestādi nevar uzskatīt par mazu un nesarežģītu iestādi". Šīs iestādes var atbilst lielu uzņēmumu definīcijai, ja tās atbilst Grāmatvedības direktīvas 3. panta 7. punktā noteiktajām robežvērtībām.

— kaptīvās apdrošināšanas sabiedrības ([83]), ja tās ir vai nu i) lieli uzņēmumi, vai ii) MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgots ES regulētā tirgū; kā arī

— kaptīvās pārapdrošināšanas sabiedrības ([84]), ja tās ir vai nu i) lieli uzņēmumi, vai ii) MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgots ES regulētā tirgū.

VĒRTĪBAS ĶĒDE

29) ***ESRS* prasa uzņēmumiem izmantot aplēses, ja tie nevar iegūt visu vajadzīgo informāciju par vērtības ķēdi pēc tam, kad tie ir veltījuši saprātīgas pūles, lai to izdarītu (*ESRS* 1, Vispārīgas prasības, 69. punkts). Kas ir "saprātīgas pūles"?**

Jēdzienu "saprātīgas pūles" izmanto, lai noteiktu, kad uzņēmums paziņo aplēstu informāciju par vērtības ķēdi, nevis informāciju, kas iegūta no tā vērtības ķēdes dalībniekiem.

ESRS 1 (Vispārīgas prasības) 65. punktā ir noteikts mērķis iekļaut ilgtspējas deklarācijā informāciju par vērtības ķēdi. Tajā noteikts: "*Uzņēmums vajadzības gadījumā iekļauj būtisku informāciju par vērtības ķēdi, lai: a) ļautu ilgtspējas deklarāciju lietotājiem izprast uzņēmuma būtisko ietekmi, riskus un iespējas un/vai b) izveidotu informācijas kopumu, kas atbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. šā standarta B papildinājumu).*"

ESRS 1 (Vispārīgas prasības) 68. punktā noteikts šādi: "*Uzņēmuma spēja iegūt nepieciešamo informāciju par augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi var atšķirties dažādu faktoru dēļ, piemēram, uzņēmuma līgumiskas vienošanās, kontroles līmenis, ko tas īsteno attiecībā uz darbībām ārpus konsolidācijas tvēruma, un tā pirktspēja. Ja uzņēmums nespēj kontrolēt darbības savā augšupējā un/vai lejupējā vērtības ķēdē un darījuma attiecības, iegūt informāciju par vērtības ķēdi var būt grūtāk.*"

ESRS 1 (Vispārīgas prasības) 69. punktā noteikts šādi: "*Noteiktos apstākļos uzņēmums nevar savākt informāciju par uzņēmuma augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, kā prasīts 63. punktā, pēc tam, kad ir veltītas saprātīgas pūles, lai to izdarītu. Šādos apstākļos uzņēmums aplēš informāciju, kas jāpaziņo par tā augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, izmantojot jebkādu saprātīgu un pamatojamu informāciju, piemēram, nozares vidējos datus un citas aizstājējvērtības.*"

ESRS 1 (Vispārīgas prasības) 70. punktā atzīts, ka informācijas iegūšana par vērtības ķēdi varētu būt sarežģīta arī MVU un citu tādu vērtības ķēdes dalībnieku gadījumā, kas neietilpst Direktīvas par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu darbības jomā.

ESRS 1 (Vispārīgas prasības) 71. punktā ir nošķirta ziņošana par rīcībpolitiku, darbībām un mērķrādītājiem un ziņošana par rādītājiem. Attiecībā uz rīcībpolitiku, darbībām un mērķrādītājiem tajā ir noteikts, ka uzņēmums sniedz ziņas par vērtības ķēdi, "*ciktāl attiecīgā rīcībpolitika, darbības un mērķrādītāji attiecas uz vērtības ķēdes dalībniekiem*". *Attiecībā uz rādītājiem tajā norādīts, ka "daudzos gadījumos, jo īpaši vides jautājumos, par kuriem ir pieejamas aizstājējvērtības, uzņēmums var izpildīt ziņu sniegšanas prasības, nevācot datus no tā augšupējās un lejupējās vērtības ķēdes dalībniekiem, jo īpaši no MVU, piemēram, kad tas aprēķina uzņēmuma 3. pakāpes SEG emisijas*".

72. punktā precizēts, ka, "*iekļaujot aplēses, kas veiktas, izmantojot nozares vidējos datus vai citas aizstājējvērtības, nedrīkst radīt informāciju, kas neatbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. šā standarta 2. nodaļu un 7.2. iedaļu "Aplēšu un rezultātu nenoteiktības avoti")*".

([83]) Definētas Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 2. punktā.
([84]) Definētas Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 5. punktā.

Uzņēmumam būtu jānosaka saprātīgas pūles, kā minēts *ESRS* 1 (Vispārīgas prasības) 69. punktā, ņemot vērā tā konkrētos faktus un apstākļus, kā arī tās ārējās vides apstākļus, kurā tas darbojas. Tādējādi saprātīgas pūles katrā uzņēmumā var atšķirties.

Paredzams, ka pirmajos ziņošanas prasību piemērošanas gados uzņēmumi biežāk izmantos aplēses un ka aplēses tiks izmantotas arvien mazāk, jo laika gaitā uzlabosies uzņēmumu un to vērtības ķēžu dalībnieku spēja kopīgot ilgtspējas informāciju.

Visos gadījumos uzņēmumam būtu jāizsver, vai aplēšu izmantošana varētu ietekmēt paziņotās informācijas kvalitāti. Aplēšu izmantošana dažos gadījumos varētu uzlabot paziņotās informācijas kvalitāti, piemēram, ja tā palīdz nodrošināt, ka informācija par ietekmi, riskiem un iespējām ir neitrāla, vai ja iegūtā informācija nebūtu pietiekami ticama. Šādos gadījumos aplēšu izmantošana palīdzētu precīzāk atspoguļot tendences, par kurām sniegta informācija, un tādēļ ziņojošais uzņēmums, visticamāk, izmantos aplēses. Citos gadījumos aplēšu izmantošana varētu pazemināt paziņotās informācijas kvalitāti, piemēram, ja aplēšu izmantošanas rezultātā iegūtā informācija ir mazāk precīza un/vai nepilnīgāka un tādējādi neprecīzāk atspoguļo tendences, par kurām sniegta informācija.

Apsverot uzņēmuma konkrētos faktus un apstākļus un ārējās vides apstākļus, kurā tas darbojas, lai noteiktu saprātīgas pūles, vērtīgus norādījumus varētu sniegt turpmāk izklāstītie kritēriji. Jebkurš no šiem kritērijiem pats par sevi varētu būt pietiekams, lai noteiktu, vai ir pieliktas saprātīgas pūles, vai arī kritērijus var piemērot kopā.

— **Ziņojošā uzņēmuma lielums un resursi attiecībā pret tā vērtības ķēdes lielumu un sarežģītību**. Tas, kas ir saprātīgas pūles lielākam uzņēmumam ar pietiekamiem resursiem, varētu nebūt uzskatāms par saprātīgu mazākam uzņēmumam, kuram parasti ir mazāk resursu. Uzņēmuma lielums un resursi būtu jāņem vērā arī saistībā ar tā vērtības ķēdes lielumu un sarežģītību. Piemēram, tādas pūles, ko par saprātīgām uzskata lielākam uzņēmumam ar lielu piegādātāju skaitu daudziem un dažādiem produktiem un/vai vairāklīmeņu piegādes ķēdēm, varētu tikt uzskatītas par nesaprātīgām pūlēm mazākam uzņēmumam ar sarežģītības ziņā līdzīgu vērtības ķēdi.

— **Ziņojošā uzņēmuma tehniskā gatavība vākt informāciju par vērtības ķēdi.** Piemēram, tas, kas ir saprātīgas pūles ļoti lielam uzņēmumam ar būtisku iepriekšēju pieredzi ilgtspējas informācijas vākšanā no tā vērtības ķēdes dalībniekiem, varētu nebūt saprātīgas pūles mazāka uzņēmuma gadījumā, kuram šādas iepriekšējas pieredzes nav. Paredzams, ka uzņēmumu tehniskā gatavība vākt informāciju par vērtību ķēdi laika gaitā uzlabosies.

— **Rīku pieejamība, lai piekļūtu informācijai par vērtību ķēdi un to kopīgotu.** To, kas ir saprātīgas pūles, var ietekmēt efektīvu un plaši izmantotu rīku, arī digitālo rīku, pieejamība, lai ar informāciju par vērtības ķēdi dalītos uzņēmumu starpā. Visticamāk, šādu rīku pieejamība pirmajos *ESRS* piemērošanas gados būs ierobežota, bet laika gaitā tā būtu jāuzlabo, cita starpā piemērojot brīvprātīgus MVU ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus (*VSME*), ko izstrādā *EFRAG*. Tas nozīmē, ka uzņēmumi, iespējams, pirmajos *ESRS* piemērošanas gados aplēses izmantos biežāk nekā turpmākos ziņošanas ciklos.

— **Vērtības ķēdes dalībnieka lielums un resursi.** To, kas ir saprātīgas pūles, var ietekmēt tā vērtības ķēdes dalībnieka lielums un resursi, no kura tiek gaidīta informācija. Proti, MVU var nebūt vajadzīgo resursu, lai viegli un ātri sniegtu informāciju, kas varētu būt nepieciešama ziņojošajam uzņēmumam, un tas, savukārt, apgrūtina ziņojošajam uzņēmumam nepieciešamās informācijas par vērtības ķēdi iegūšanu no MVU. Tāpēc, ja vērtības ķēdes dalībnieks ir MVU, ziņojošais uzņēmums, visticamāk, izmantos aplēses. Kopumā, pamatojoties uz to, ka ziņojošais uzņēmums velta saprātīgas pūles, nevajadzētu gaidīt, ka vērtības ķēdes dalībnieks veltīs nesaprātīgas pūles.

— **Vērtības ķēdes dalībnieka tehniskā gatavība.** To, kas ir saprātīgas pūles, var ietekmēt vērtības ķēdes dalībnieka tehniskā gatavība sniegt ilgtspējas informāciju. Vērtības ķēdes dalībnieku tehniskajai gatavībai laika gaitā būtu jāuzlabojas, un tas nozīmē, ka uzņēmumi *ESRS* piemērošanas pirmajos gados aplēses izmantos biežāk nekā turpmākos ziņošanas ciklos.

— **Ietekmes līmenis un pirktspēja.** To, kas ir saprātīgas pūles, var ietekmēt ziņojošā uzņēmuma kontroles pār vērtības ķēdes dalībnieku līmenis, kā arī un ziņojošā uzņēmuma relatīvā pirktspēja salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem. Piemēram, var būt nepieciešams mazāk pūļu, lai iegūtu informāciju no vērtības ķēdes dalībnieka, kas daļēji pieder ziņojošajam uzņēmumam vai kas rada lielu daļu no tā apgrozījuma, veicot tirdzniecības darījumus ar ziņojošo uzņēmumu. Tas nozīmē, ka uzņēmumi, visticamāk, izmantos aplēses tādu vērtības ķēdes dalībnieku gadījumā, kuri tiem daļēji nepieder vai kuri rada tikai nelielu daļu no tā apgrozījuma.

— **Saistībā ar ietekmes līmeni – vērtības ķēdes dalībnieka "tuvums".** Nosakot, kas ir saprātīgas pūles, zināma nozīme var būt arī tam, cik "tuvu" vērtības ķēdes dalībnieks atrodas ziņojošajam uzņēmumam, jo parasti ir jāpieliek mazāk pūļu, lai iegūtu informāciju no 1. līmeņa piegādātāja vai tiešā klienta, nekā no citiem vērtības ķēdes dalībniekiem. Tas nozīmē, ka uzņēmumi, visticamāk, izmantot aplēses saistībā ar tādiem vērtības ķēdes dalībniekiem, kas nav 1. līmeņa piegādātāji vai tiešie klienti.

30) **Kādus ilgtspējas informācijas pieprasījumus MVU var gaidīt, ja tiek piemērota *CSRD* un *ESRS*?**

ESRS 1 (Vispārīgas prasības) 132. un 133. punktā ir noteikti pārejas noteikumi, kas ierobežo informāciju par vērtības ķēdi, kura *CSRD* darbības jomā esošajiem uzņēmumiem ir jāziņo un/vai jāvāc no savas vērtības ķēdes dalībniekiem pirmajos trijos gados ([85]). Apmēru, kādā uzņēmumi prasīs MVU sniegt ilgtspējas informāciju *CSRD* un *ESRS* piemērošanas rezultātā, pirmajos trijos īstenošanas gados lielā mērā ietekmēs tas, vai uzņēmumi, kas ir *CSRD* darbības jomā, izmantos šos pārejas noteikumus attiecībā uz informācijas par vērtības ķēdi ziņošanu.

Neatkarīgi no iepriekš minētajiem pārejas noteikumiem MVU var gaidīt, ka *CSRD* darbības jomā esošie uzņēmumi pieliks "saprātīgas pūles", lai no savu vērtības ķēžu dalībniekiem iegūtu informāciju, kas tiem vajadzīga, lai nodrošinātu atbilstību *ESRS*. Kā minēts atbildē uz iepriekšējo jautājumu, vērtības ķēdes dalībnieka lielums un resursi, tehniskā gatavība un tuvums ir daži no kritērijiem, ko var izmantot, lai noteiktu, kas ir "saprātīgas pūles". Tāpēc no mazākiem MVU, kuri nekad nav brīvprātīgi snieguši ilgtspējas informāciju, kuri nav saistīti ar būtisku negatīvu ietekmi un nav tādu uzņēmumu pirmā līmeņa piegādātāji vai klienti, kuri ir *CSRD* darbības jomā, vismaz ziņošanas prasību piemērošanas pirmajos gadus, var mazākā mērā gaidīt, ka tiem būs ilgtspējas informācija un ka tie to kopīgos. No lielākiem MVU, kuri iepriekš ir snieguši ilgtspējas informāciju (piemēram, tāpēc, ka tie izmanto *EMAS* vai citas vidiskās vai ilgtspējas sertifikācijas vai ziņošanas sistēmas), un MVU, kas ir pirmā līmeņa piegādātāji vai klienti *CSRD* darbības jomā esošajiem uzņēmumiem, var lielākā mērā gaidīt, ka tiem būs ilgtspējas informācija un ka tie to kopīgos.

([85]) 132. punkts: "*Pirmajos trīs gados, kad uzņēmums sniedz ilgtspējas deklarācijas saskaņā ar ESRS, ja nav pieejama kāda daļa no nepieciešamās informācijas par augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, uzņēmums paskaidro, kādas darbības veiktas, lai iegūtu informāciju par augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, iemeslus, kāpēc šo informāciju nav bijis iespējams iegūt, un uzņēmuma plānus šādas informācijas iegūšanai nākotnē.*" 133. punkts: "*Lai ņemtu vērā grūtības, kādas uzņēmumiem var rasties, apkopojot informāciju no vērtības ķēdes dalībniekiem, un lai mazinātu slogu MVU vērtības ķēdē, pirmos trīs gadus, kad uzņēmums sniedz ilgtspējas ziņas saskaņā ar ESRS: a) atklājot informāciju par rīcībpolitiku, darbībām un mērķrādītājiem saskaņā ar ESRS 2 un citiem ESRS, uzņēmums var ierobežot informāciju par augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi līdz informācijai, kas pieejama uzņēmuma iekšienē, piemēram, datiem, kas jau ir pieejami uzņēmumam, un publiski pieejamai informācijai; un b) atklājot rādītājus, uzņēmumam nav jāiekļauj informācija par augšupējo un lejupējo vērtības ķēdi, izņemot datu punktus, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, kā norādīts ESRS 2 B papildinājumā.*"

EFRAG patlaban izstrādā divus ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus MVU, proti, obligātu standartu biržā kotētiem MVU (*LSME ESRS*) un brīvprātīgi piemērojamu standartu biržā nekotētiem MVU (*VSME*). *LSME ESRS* noteiks maksimālo ilgtspējas informācijas līmeni, ko *ESRS* var prasīt *CSRD* darbības jomā esošam uzņēmumam iegūt no MVU tā vērtības ķēdē. *VSME* tiks izstrādāts tā, lai tas kļūtu par references rādītāju visiem tirgus dalībniekiem nolūkā nodrošināt, ka *CSRD* darbības jomā esošo uzņēmumu un pārējo uzņēmumu ziņošanas centieni ir samērīgi.

31) **Līdz kuram laikam piemēro pārejas periodu attiecībā uz informācijas par vērtības ķēdi atklāšanu? Vai trīs gadu pārejas perioda sākuma datumam katram uzņēmumu veidam vajadzētu būt atšķirīgam?**

ESRS 1 10.2. nodaļā ir noteikti pārejas noteikumi saistībā ar 5. nodaļu par vērtības ķēdēm. Pārejas periods no vērtības ķēdes prasītās informācijas atklāšanai attiecas uz pirmajiem trim finanšu gadiem pēc ziņošanas prasību piemērošanas attiecībā uz katru uzņēmumu. Piemēram, ja uzņēmums no 2024. finanšu gada ietilpst Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a panta darbības jomā, tas var izmantot pārejas periodu ziņošanai par vērtības ķēdi 2024., 2025. un 2026. finanšu gadā.

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA SASKAŅĀ AR TAKSONOMIJAS REGULAS 8. PANTU

32) **Vai uzņēmumiem to ilgtspējas deklarācijā ir jāiekļauj informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu?**

Jā, uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pants, savās ilgtspējas deklarācijās ir jāiekļauj informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu.

33) **Ja MVU ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, izmanto iespēju divus gadus līdz 2028. gadam nesniegt ziņas par ilgtspēju, vai tam savā vadības ziņojumā joprojām ir jāiekļauj informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu?**

Nē, Taksonomijas regulas 8. pants attiecas uz visiem uzņēmumiem, kuriem ir jāsagatavo un jāpublicē ilgtspējas deklarācija saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu. Tomēr, ja MVU (izņemot mikrouzņēmumus) ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, nolemj savā vadības ziņojumā neiekļaut ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 7. punktu, kurā būtu jāiekļauj Taksonomijas regulas 8. pantā noteiktā atklājamā informācija, tam nav jāsniedz Taksonomijas regulas 8. pantā noteiktā atklājamā informācija.

34) **Vai uzņēmumiem ir pienākums vadības ziņojumā iekļaut informāciju, kas sniedzama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu, pat ja tie ir atbrīvoti no pienākuma sagatavot un publicēt savu ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu un 29.a panta 8. punktu?**

Jā, bet tikai tad, ja mātesuzņēmums ir iedibināts trešā valstī un Taksonomijas regulas 8. pantā noteiktā atklājamā informācija nav iekļauta mātesuzņēmuma konsolidētajā ilgtspējas ziņojumā. Ja uzņēmums izmanto atbrīvojumu no pienākuma sagatavot ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu vai 29.a panta 8. punktu un ja tā mātesuzņēmums ir iedibināts trešā valstī, Taksonomijas regulas 8. pantā noteiktā atklājamā informācija par darbībām, ko veic Savienībā iedibinātais meitasuzņēmums, kurš izmanto atbrīvojumu, un tā meitasuzņēmumi, ir jāiekļauj meitasuzņēmuma, kurš izmanto atbrīvojumu, vadības ziņojumā vai konsolidētajā ilgtspējas ziņojumā, ko sagatavo trešā valstī iedibinātais mātesuzņēmums ([86]).

PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ VALODU

35) **Kādā valodā būtu jāsagatavo un jāpublicē ilgtspējas deklarācija?**

([86]) Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punkta otrās daļas c) apakšpunkts.

Uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pants, būtu jāpublicē vadības ziņojums (arī ilgtspējas deklarācija) kopā ar Grāmatvedības direktīvas 34. pantā minētā obligātā revidenta vai revīzijas uzņēmuma sniegto atzinumu un paziņojumu saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 30. panta 1. punktu, kuros ir atsauces uz katras dalībvalsts noteiktajiem tiesību aktiem saskaņā ar Uzņēmējdarbības tiesību direktīvas I sadaļas III nodaļas noteikumiem. Konkrētāk, Uzņēmējdarbības tiesību direktīvas 21. pantā ir precizēts šādi: "*1. Dokumentus un ziņas, kas nododamas atklātībā saskaņā ar 14. pantu, izstrādā un reģistrē vienā no valodām, kas atbilst tajā dalībvalstī piemērojamajiem valodu noteikumiem, kurā izveido 16. panta 1. punktā minēto lietu.*" Tādējādi valodai, kas uzņēmumiem jāizmanto, lai publicētu vadības ziņojumā iekļauto ilgtspējas deklarāciju, ir jābūt valodai, kas noteikta attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos, kuri pieņemti saskaņā ar Uzņēmējdarbības tiesību direktīvas 21. pantu.

Ja uzņēmumam, uz kuru attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pants, ir vērtspapīri, ko tirgū ES regulētajā tirgū, tam būs jāievēro arī pārredzamības direktīvā noteiktie pienākumi attiecībā uz informāciju sniegšanu saistībā ar vadības ziņojumu. Valodas režīmu attiecībā uz "regulēto informāciju", kas ietver vadības ziņojumu gada finanšu pārskata ietvaros, nosaka katra dalībvalsts saskaņā ar Pārredzamības direktīvas 20. pantu.

DIGITALIZĀCIJA (FORMĀTS UN DIGITĀLĀ MARĶĒŠANA)

36) **Kādas ir digitālā formāta prasības attiecībā uz vadības ziņojumu, kas ietver ilgtspējas deklarāciju?**

Grāmatvedības direktīvas 29.d pantā noteikts, ka uzņēmumiem, kuriem jāsniedz ilgtspējas ziņas, ir jāsagatavo vadības ziņojums (attiecīgā gadījumā konsolidētā līmenī) elektroniskā ziņošanas formātā, kas noteikts *ESEF* deleģētās regulas 3. pantā (t. i., *XHTML*), un jāiezīmē savu ilgtspējas ziņu sniegšana vadības ziņojumā atbilstīgi digitālajai taksonomijai, kas jāprecizē, grozot *ESEF* deleģēto regulu.

37) **Vai uzņēmumiem ir jāiezīmē arī Taksonomijas regulas 8. pantā noteiktā atklājamā informācija?**

Jā, Grāmatvedības direktīvas 29.d pantā noteikts, ka uzņēmumiem, kuriem savā vadības ziņojumā ir jāpublicē ilgtspējas deklarācija, ir jāiezīmē ilgtspējas ziņu sniegšana, tostarp Taksonomijas regulas 8. pantā noteiktā atklājamā informācija, atbilstīgi digitālajai taksonomijai, kas jāprecizē, grozot *ESEF* deleģēto regulu.

38) **Kādas formāta prasības uzņēmumiem ir jāizpilda, kamēr Eiropas Komisija nav pieņēmusi digitālo taksonomiju ilgtspējas deklarācijas iezīmēšanai?**

Grāmatvedības direktīvas 29.d pantā noteikts, ka uzņēmumiem, kuriem to vadības ziņojumā ir jāpublicē ilgtspējas deklarācija, ir jāsagatavo vadības ziņojums elektroniskā ziņošanas formātā, kas noteikts *ESEF* deleģētās regulas 3. pantā (t. i., *XHTML*), un jāiezīmē ilgtspējas deklarācija vadības ziņojumā atbilstīgi noteiktai digitālajai taksonomijai, kas tiks pieņemta, grozot *ESEF* deleģēto regulu. Līdz šīs digitālās taksonomijas pieņemšanai uzņēmumiem nav pienākuma iezīmēt savas ilgtspējas deklarācijas. Ņemot vērā to, ka ilgtspējas deklarācija kļūs mašīnlasāma tikai tad, kad tā būs gan iekļauta *XHTML* dokumentā, gan iezīmēta ar digitālo taksonomiju, līdz digitālās taksonomijas pieņemšanai uzņēmumiem nav arī pienākuma sagatavot vadības ziņojumu *XHTML* dokumentā.

PUBLICĒŠANA

39) **Kādā termiņā ir jāpublicē vadības ziņojums, kas ietver ilgtspējas deklarāciju?**

Grāmatvedības direktīvas 30. pantā ir izklāstīti noteikumi par vadības ziņojuma publicēšanu (attiecīgā gadījumā tas ietver ilgtspējas deklarāciju, kas sagatavota saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu), kas jāpublicē kopā ar ticamības apliecinājuma atzinumu / ziņojumu un ne vēlāk kā 12 mēnešu laikā pēc tā finanšu gada bilances datuma, par kuru ziņojums ir sagatavots, kā to noteikusi katra dalībvalsts.

Uzņēmumiem, kas ir tādu vērtspapīru emitenti, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, ir jāpublicē arī to gada finanšu pārskats (tas ietver vadības ziņojumu un tātad arī ilgtspējas deklarāciju) ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc katra finanšu gada beigām, pamatojoties uz Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punktu, kurā ir iekļautas savstarpējās atsauces uz Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu.

UZRAUDZĪBA

40) **Kuras iestādes atbild par to, lai tiktu uzraudzīta atbilstība prasībām attiecībā uz ilgtspējas deklarāciju, kas sagatavota saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu?**

CSRD neievieš nekādas izmaiņas iepriekš pastāvošajā ES uzraudzības režīmā, kas paredz, ka dalībvalstīm ir jāievieš iedarbīgas, samērīgas un preventīvas sankcijas, ko piemēro gadījumos, kad sabiedrības ar ierobežotu atbildību neievēro prasības (Grāmatvedības direktīvas 51. pants), un jāizveido valsts uzraudzības iestāde ar pilnvarām uzraudzīt tādu pārvedamu vērtspapīru emitentus, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū (Pārredzamības direktīvas 28. un turpmākie panti). Tas nozīmē, ka uz uzņēmumu atbilstību ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām attieksies valsts sankciju režīms, kas ieviests attiecībā uz sabiedrību ar ierobežotu atbildību (Grāmatvedības direktīvas darbības jomā) vadības ziņojumiem un tādu pārvedamu vērtspapīru emitentiem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū (Pārredzamības direktīvas darbības jomā). Attiecībā uz tādu pārvedamu vērtspapīru emitentiem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, EVTI ir arī jāpieņem vadlīnijas par valsts kompetento iestāžu veiktu ilgtspējas ziņu sniegšanas uzraudzību saskaņā ar Pārredzamības direktīvas 28.d pantu.

Katrā ziņā vadības ziņojumā iekļaujamās ilgtspējas deklarācijas ticamību vienmēr apliecina obligātais revidents vai neatkarīgs ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs (*IASP*), ja to atļauj dalībvalsts, saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 34. pantu.

IV IEDAĻA.

BIEŽI UZDOTIE JAUTĀJUMI PAR ILGTSPĒJAS INFORMĀCIJU, KAS PAZIŅOTA SASKAŅĀ AR GRĀMATVEDĪBAS DIREKTĪVAS 40.A PANTU

TVĒRUMS UN PIEMĒROŠANAS DATUMS

41) **Vai galvenajam trešās valsts mātesuzņēmumam ir jābūt noteiktai juridiskajai formai, lai uz to attiektos Grāmatvedības direktīvas 40.a pants?**

Nē, galvenā trešās valsts mātesuzņēmuma juridiskajai formai nav nozīmes Grāmatvedības direktīvas 40.a panta piemērošanas nolūkā.

42) **Kādi ir ES meitasuzņēmuma vai ES filiāles pienākumi saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu? Vai ES meitasuzņēmumam / filiālei ir jāsagatavo ilgtspējas ziņojums vai tikai jāpublicē un jādara pieejams tā mātesuzņēmuma sagatavotais ilgtspējas ziņojums?**

Ja trešās valsts uzņēmums ir Grāmatvedības direktīvas 40.a panta darbības jomā, tā ES meitasuzņēmumam vai ES filiālei būs jāpublicē un jādara pieejams ilgtspējas ziņojums trešās valsts mātesuzņēmuma vārdā. Pienākums sagatavot ilgtspējas ziņojumu neattiecas tieši uz ES meitasuzņēmumu vai filiāli. Tas nozīmē, ka trešās valsts mātesuzņēmums var sagatavot ziņojumu, ko pēc tam publicē un dara pieejamu ES meitasuzņēmums vai filiāle, vai nu iesniedzot to ES komercreģistrā, vai publicējot to savā tīmekļa vietnē. Vai arī ES meitasuzņēmums vai filiāle var sagatavot, publicēt un darīt pieejamu ziņojumu sava trešās valsts mātesuzņēmuma vārdā.

43) **Vai katram ES meitasuzņēmumam vai ES filiālei ir jāpublicē ilgtspējas ziņojums saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu? Vai arī pietiek ar to, ka tikai viens no ES meitasuzņēmumiem vai filiālēm publicē ziņojumu, un pārējie meitasuzņēmumi vai filiāles tikai norāda saiti uz šo ilgtspējas ziņojumu?**

Grāmatvedības direktīvas 40.a pantā ir noteikts, ka viens meitasuzņēmums vai filiāle katrā dalībvalstī sniedz vismaz vienu ilgtspējas ziņojumu (*"Dalībvalsts pieprasa, lai meitasuzņēmums, kurš iedibināts tās teritorijā (..)"*). Lai izvairītos no tā, ka viena trešās valsts uzņēmuma meitasuzņēmumi un filiāles veic dubultu ziņošanu, dalībvalstis var atļaut vienam meitasuzņēmumam vai filiālei, kurš iedibināts vai atrodas tās teritorijā, izpildīt Grāmatvedības direktīvas 40.a pantā noteikto pienākumu, norādot saiti uz ilgtspējas ziņojumu, ko publicējis cits trešās valsts uzņēmuma Savienības meitasuzņēmums vai filiāle.

ESRS

44) **Kurš *ESRS* kopums būtu jāizmanto, lai sagatavotu ilgtspējas ziņojumu saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu?**

Grāmatvedības direktīvas 40.a pantā minētais ilgtspējas ziņojums ir jāsagatavo saskaņā ar ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem, kas jāpieņem saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.b pantu.

Atkāpjoties no minētā, Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 2. punkta otrā daļa ļauj ilgtspējas ziņojumu sagatavot saskaņā ar ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem, kuri pieņemti saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.b pantu (t. i., *ESRS*), vai tādā veidā, kas ir līdzvērtīgs ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem, kas pieņemti saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.b pantu, kā noteikts ar Komisijas lēmumu par līdzvērtīgumu. Šis noteikums būtu interpretējams tā, ka trešās valsts mātesuzņēmums, kurš ietilpst Grāmatvedības direktīvas 40.a panta darbības jomā, var izvēlēties publicēt konsolidēto ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu (sagatavota saskaņā ar standartiem, kuri pieņemti saskaņā ar 29.b pantu) tā vietā, lai tā ES meitasuzņēmums vai ES filiāle publicētu ilgtspējas ziņojumu grupas līmenī saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu. Šādā gadījumā ES meitasuzņēmumam tiktu piemēroti Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktā un 29.a panta 8. punktā paredzētie atbrīvojumi.

45) **Kas notiek, ja ES meitasuzņēmumam / filiālei neizdodas iegūt visu ilgtspējas ziņojuma sagatavošanai nepieciešamo informāciju?**

Ja visa prasītā informācija netiek sniegta, meitasuzņēmums vai filiāle sagatavo, publisko un dara pieejamu minēto ilgtspējas ziņojumu, kurā iekļauj visu šāda meitasuzņēmuma vai filiāles rīcībā esošo, iegūto vai saņemto informāciju, un izdod paziņojumu, kurā norāda, ka trešās valsts uzņēmums nav sniedzis vajadzīgo informāciju (Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 2. punkta ceturtā daļa).

INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA SASKAŅĀ AR TAKSONOMIJAS REGULAS 8. PANTU

46) **Vai uzņēmumiem informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu, ir jāiekļauj ilgtspējas ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu?**

Nē, uzņēmumiem, kas sniedz ziņas saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu, ilgtspējas ziņojumā nav jāiekļauj informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu.

47) **Ja trešās valsts mātesuzņēmums, uz kuru attiecas Grāmatvedības direktīvas 40.a pants, izvēlas ilgtspējas ziņojuma vietā sagatavot un publicēt konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, kas sagatavota saskaņā ar *ESRS*, vai šim trešās valsts mātesuzņēmumam ir jāziņo informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu?**

Trešās valsts mātesuzņēmumam, uz kuru attiecas Grāmatvedības direktīvas 40.a pants un kurš izvēlas publicēt konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, kas sagatavota saskaņā ar *ESRS*, nevis ilgtspējas ziņojumu, nav jāziņo informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu.

Tomēr, lai attiecīgā trešās valsts mātesuzņēmuma Savienības meitasuzņēmumi tiktu atbrīvoti no ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu (ja uz šiem Savienības meitasuzņēmumiem attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu), informāciju, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu, par darbībām, ko veic attiecīgie Savienības meitasuzņēmumi, ir jāiekļauj to vadības ziņojumā vai konsolidētajā ilgtspējas ziņojumā, ko sagatavo trešās valsts mātesuzņēmums ([87]).

NOTEIKUMI PAR ATBRĪVOJUMIEM

48) **Vai Savienības meitasuzņēmumi, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 40.a pants, var izmantot atbrīvojuma režīmu saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu un 29. panta 8. punktu?**

Ilgtspējas deklarācijai, kas sagatavota saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu, un ilgtspējas ziņojumam, kas sagatavots saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu, ir atšķirīgs saturs un tos sagatavo saskaņā ar atšķirīgiem noteikumiem.

Tāpēc tas, ka Savienības meitasuzņēmums publicē ilgtspējas ziņojumu savas trešās valsts mātesuzņēmuma grupas līmenī saskaņā ar 40.a panta noteikumiem, neatbrīvo ne pašu Savienības meitasuzņēmumu, ne tā meitasuzņēmumus no ziņošanas pienākumu izpildes saskaņā ar 19.a un/vai 29.a pantu.

Tomēr trešās valsts mātesuzņēmums, uz kuru attiecas 40.a pants, var izvēlēties publicēt konsolidēto ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar 29.a pantu (sagatavota saskaņā ar ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem, kas pieņemti saskaņā ar 29.b pantu, vai veidā, kas ir līdzvērtīgs minētajiem ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem) tā vietā, lai tā ES meitasuzņēmums vai ES filiāle publicētu ilgtspējas ziņojumu grupas līmenī saskaņā ar 40.a pantu. Šādā gadījumā ES meitasuzņēmums ir atbrīvots no pienākuma publicēt ilgtspējas ziņojumu saskaņā ar 40.a pantu, ja ir izpildīti 19.a panta 9. punktā un 29.a panta 8. punktā izklāstītie nosacījumi.

VALODA UN FORMĀTS

49) **Kādā valodā būtu jāpublicē ilgtspējas ziņojums?**

Valodas režīmu attiecībā uz ilgtspējas ziņojumu nosaka katra dalībvalsts saskaņā ar Uzņēmējdarbības tiesību direktīvas 21. pantu.

50) **Kādas ir saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu sniedzamā ilgtspējas ziņojuma formāta prasības?**

Grāmatvedības direktīvā nav noteikts īpašs ilgtspējas ziņojuma publicēšanas formāts. Tomēr 33.a pantā, kas ieviests ar Direktīvu (ES) 2023/2864 par Eiropas vienotā piekļuves punkta darbību (*ESAP Omnibus* direktīva) ([88]), noteikts, ka meitasuzņēmumiem un filiālēm, uz kuriem attiecas 40.a pants, ir pienākums iesniegt dalībvalsts izraudzītajai informācijas vākšanas struktūrai ilgtspējas ziņojumu datu izgūšanai piemērotā formātā kopā ar attiecīgajiem pievienotajiem metadatiem ([89]). Komisija ir arī pilnvarota pieņemt īstenošanas pasākumus, lai precizētu, kādi vēl metadati jāpievieno ilgtspējas ziņojumam, un lai pieprasītu izmantot mašīnlasāmu formātu.

PUBLICĒŠANA

51) **Kad uzņēmumiem / filiālēm būtu jāpublicē ilgtspējas ziņojums?**

([87]) Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punkta otrās daļas c) apakšpunkts un 29.a panta 8. punkta otrās daļas c) apakšpunkts.

([88]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2864 (2023. gada 13. decembris), ar ko attiecībā uz Eiropas vienotā piekļuves punkta izveidi un darbību groza konkrētas direktīvas (OV L, 2023/2864, 20.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2864/oj).

([89]) Grāmatvedības direktīvas 33.a pants, kas grozīts ar *ESAP* tiesību aktu kopumu.

Grāmatvedības direktīvas 40.d panta 1. punktā noteikts, ka meitasuzņēmumiem un filiālēm, kas minēti Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 1. punktā, ilgtspējas ziņojums kopā ar ticamības apliecinājuma atzinumu un attiecīgā gadījumā Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 2. punkta ceturtajā daļā minēto paziņojumu jāpublicē 12 mēnešu laikā pēc tā finanšu gada bilances datuma, par kuru ir sagatavots ziņojums.

UZRAUDZĪBA

52) **Kuras iestādes atbild par to, lai tiktu uzraudzīta atbilstība prasībām attiecībā uz ilgtspējas ziņojumu?**

CSRD neievieš nekādas izmaiņas iepriekš pastāvošajā sankciju režīmā saskaņā ar Grāmatvedības direktīvu, kas paredz, ka dalībvalstīm ir jāievieš iedarbīgas, samērīgās un preventīvas sankcijas, ko piemēro gadījumos, kad uzņēmumi, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas prasības, tās neievēro ([90]). Tādējādi uz uzņēmumu atbilstību ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām attiecas valsts sankciju režīms, kas ieviests attiecībā uz uzņēmumu, kuri ietilpst Grāmatvedības direktīvas darbības jomā, vadības ziņojumu. Katrā ziņā ilgtspējas ziņojuma ticamību vienmēr apliecina ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 3. punktu ([91]).

V IEDAĻA.

BUJ PAR ILGTSPĒJAS ZIŅU SNIEGŠANAS TICAMĪBAS APLIECINĀŠANU

OBLIGĀTO REVIDENTU UN REVĪZIJAS UZŅĒMUMU APSTIPRINĀŠANA

53) **Vai fiziskas personas, kuras revīzijas uzņēmuma vārdā veic obligātās revīzijas, atbilst Revīzijas direktīvas 4. pantā un 6.–12. pantā paredzētajiem nosacījumiem, tai skaitā īpašajām papildu prasībām, kas noteiktas Revīzijas direktīvas 7. panta 2. punktā, 8. panta 3. punktā, 10. panta 1. punkta otrajā daļā un 14. panta 2. punkta ceturtajā daļā? Vai fiziskām personām ar balsstiesībām revīzijas uzņēmumā ir jāatbilst arī Revīzijas direktīvas 4. pantā un 6.–12. pantā paredzētajiem nosacījumiem, tai skaitā īpašajām papildu prasībām, kas noteiktas Revīzijas direktīvas 7. panta 2. punktā, 8. panta 3. punktā, 10. panta 1. punkta otrajā daļā un 14. panta 2. punkta ceturtajā daļā, pat ja revīzijas uzņēmums neplāno sniegt ilgtspējas ziņojuma ticamības apliecinājumu? Kādas prasības attiecas uz fiziskām personām, kuras ir revīzijas uzņēmuma administratīvajā vai vadības struktūrā?**

Revīzijas direktīvas 3. pantā, kas reglamentē obligāto revidentu un revīzijas uzņēmumu apstiprināšanu, noteikts, ka kompetentās iestādes drīkst apstiprināt obligātos revidentus un revīzijas uzņēmumus tikai tad, ja tie atbilst konkrētiem nosacījumiem.

Revīzijas direktīvas 3. panta 3. punktā minētie obligāto revidentu apstiprināšanas nosacījumi ietver savstarpēju atsauci uz Revīzijas direktīvas 4. pantu un 6.–10. pantu, savukārt Revīzijas direktīvas 3. panta 4. punktā minētie revīzijas uzņēmumu apstiprināšanas nosacījumi ietver savstarpēju atsauci uz Revīzijas direktīvas 4. pantu un 6.–12. pantu.

Revīzijas direktīvas 4. panta formulējums, kas ietver labu reputāciju, ir pietiekami plašs, lai to piemērotu arī ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai, savukārt Revīzijas direktīvas 6.–12. pants ir grozīts, lai to nepārprotami piemērotu ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai.

([90]) Grāmatvedības direktīvas 51. pants: "*Dalībvalstis nosaka sankcijas, ko piemēro par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri ir pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu minēto sankciju piemērošanu. Noteiktajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un preventīvām.*"

([91]) 40.a panta 3. punkta pirmā daļa: "*Dalībvalstis pieprasa, lai (..) ilgtspējas ziņojums būtu publicēts kopā ar ticamības apliecinājuma atzinumu, ko sniegusi viena vai vairākas personas vai uzņēmumi, kuri pilnvaroti to darīt saskaņā ar trešās valsts uzņēmuma vai dalībvalsts tiesību aktiem.*"

Ja obligātais revidents vai revīzijas uzņēmums vēlas saņemt apstiprinājumu ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai, tam jāatbilst visām attiecīgajām prasībām valsts tiesību aktos, ar kuriem transponē Revīzijas direktīvu attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, arī tām, kas noteiktas Revīzijas direktīvas 3. panta 4. punktā. Atbilstība ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas prasībām nav obligāta, lai saskaņā ar Revīzijas direktīvas 3. pantu apstiprinātu obligāto revidentu vai revīzijas uzņēmumu, kas neveic ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu.

54) **Kādas ir apstiprināšanas prasības, lai ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu varētu veikt obligātie revidenti, kuri apstiprināti pirms 2024. gada 1. janvāra vai 2024. gada 1. janvārī ir apstiprināšanas procesā?**

Lai obligātie revidenti varētu veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, tie ir jāapstiprina un pēc tam tiem jāizpilda papildu prasības attiecībā uz ilgtspēju.

Konkrētāk, pamatojoties uz Revīzijas direktīvas 14.a panta trešo daļu, obligātajiem revidentiem, kuri apstiprināti pirms 2026. gada 1. janvāra, proti, kuri apstiprināti pirms 2024. gada 1. janvāra vai 2024. gada 1. janvārī ir apstiprināšanas procesā, un kuri vēlas veikt arī ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, nav jāievēro Grāmatvedības direktīvas 7. panta 2. punkts, 8. panta 3. punkts, 10. panta 1. punkta otrā daļa un 14. panta 2. punkta ceturtā daļa, taču ir jāiegūst nepieciešamās zināšanas, pamatojoties uz tālākizglītību.

55) **Vai obligātie revidenti, kas apstiprināti pirms 2026. gada 1. janvāra, var uz neierobežotu laiku pieteikties apstiprināšanai, lai varētu veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu? Kādas to apstiprināšanas prasības tiktu piemērotas?**

Saskaņā ar Revīzijas direktīvas 14.a panta trešo daļu obligātajiem revidentiem, kas apstiprināti pirms 2026. gada 1. janvāra un vēlas veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, jāiegūst nepieciešamās zināšanas par ilgtspējas ziņu sniegšanu un par ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, tostarp par Revīzijas direktīvas 8. panta 3. punktā minētajiem tematiem, pamatojoties uz Revīzijas direktīvas 13. pantā minēto tālākizglītību. Revīzijas direktīvas 14.a pantā nav noteikts, ka pirms apstiprinājuma saņemšanas ir jākārto papildu pārbaudījumi vai jāiegūst šādas zināšanas. Revīzijas direktīvā nav noteikti termiņi obligātajiem revidentiem, kas apstiprināti pirms 2026. gada 1. janvāra, lai pieteiktos ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai saskaņā ar šīm prasībām.

56) **Ja obligātais revidents vai praktikants tiek apstiprināts arī ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai, vai trīs gadus ilgajā praktiskajā apmācībā, kas prasīta Revīzijas direktīvas 10. panta 1. punkta pirmajā daļā, iekļauj astoņus mēnešus ilgo praktisko apmācību ilgtspējas apliecināšanas jomā, vai arī praktiskās apmācības periods būs jāpagarina vēl par astoņiem mēnešiem?**

Lai obligātais revidents vai praktikants tiktu apstiprināts arī ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai, trīs gadu praktiskajā apmācībā, kas paredzēta Revīzijas direktīvas 10. panta 1. punkta pirmajā daļā, būs jāiekļauj astoņus mēnešus ilga praktiskā apmācība par gada un konsolidētās ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu vai par citiem ar ilgtspēju saistītiem pakalpojumiem.

Obligātajam revidentam vai praktikantam, kas laikā, kad piesakās apstiprinājuma saņemšanai, lai varētu veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, jau ir pabeidzis trīs gadu praktisko apmācību par gada un konsolidētās ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu vai par citiem ar ilgtspēju saistītiem pakalpojumiem, būs jāveic vēl astoņus mēnešus ilgta praktiskā apmācība.

Revīzijas direktīvas 14.a panta pirmā un otrā daļa paredz atbrīvojumu no šīs prasības šādu kategoriju speciālistiem: obligātajiem revidentiem, kas ir apstiprināti vai atzīti obligāto revīziju veikšanai pirms 2024. gada 1. janvāra, un personām, kuras 2024. gada 1. janvārī ir apstiprināšanas procesā ar nosacījumu, ka process tiks pabeigts līdz 2026. gada 1. janvārim. Saskaņā ar Revīzijas direktīvas 14.a panta trešo daļu šiem speciālistiem joprojām būs jāiegūst nepieciešamās zināšanas, pamatojoties uz tālākizglītību.

57) **Saskaņā ar Revīzijas direktīvas 10. panta 1. punkta otro daļu, lai obligāto revidentu vai praktikantu varētu apstiprināt arī ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai, vismaz astoņiem mēnešiem no pirmajā daļā minētās praktiskās apmācības jābūt par gada un konsolidētās ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu vai citiem ar ilgtspēju saistītiem pakalpojumiem. Kā pareizi interpretēt jēdzienu "citi ar ilgtspēju saistīti pakalpojumi"?**

"*Citi ar ilgtspēju saistīti pakalpojumi*" būtu jāsaprot kā pakalpojumi, kas saistīti ar ilgtspējas ziņu sniegšanu un kas nav ticamības apliecināšana. Šādi pakalpojumi varētu ietvert, piemēram, konsultāciju pakalpojumus par ilgtspējas ziņojumiem un ilgtspējas ziņojumu sagatavošanu.

58) **Vai obligāto revidentu, kas apstiprināts obligāto revīziju veikšanai pirms 2024. gada 1. janvāra dalībvalstī A, var apstiprināt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai dalībvalstī B, pat ja šis obligātais revidents nav apstiprināts ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai dalībvalstī A? Vai, lai veiktu reģistrāciju dalībvalstī B, šim revidentam jābūt reģistrētam kā obligātajam revidentam un kā ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējam, vai arī šo revidentu var reģistrēt tikai kā ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēju?**

Lai veiktu reģistrāciju dalībvalstī B, obligātajam revidentam jābūt apstiprinātam kā obligātajam revidentam šajā dalībvalstī (sk. Revīzijas direktīvas 3. panta 1. punktu un 14. panta 1. punktu). Ja tas tā ir un revidents vēlas reģistrēties kā ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs, dalībvalstī B piemēros pārejas režīmu saskaņā ar Revīzijas direktīvas 14.a pantu (sk. arī BUJ Nr. 54). Ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēja apstiprināšana dalībvalstī A nav vajadzīga.

59) **Obligātais revidents, kurš apstiprināts obligāto revīziju veikšanai pēc 2024. gada 1. janvāra dalībvalstī A un kurš šajā dalībvalstī ir apstiprināts arī ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanai, vēlas reģistrēties dalībvalstī B. Vai šajā gadījumā obligātajam revidentam dalībvalstī B jābūt reģistrētam kā revidentam un kā ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējam, vai arī šo obligāto revidentu var reģistrēt tikai kā ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēju?**

Obligātajam revidentam jābūt reģistrētam kā obligātajam revidentam un kā ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējam dalībvalstī B. Vienīgās struktūras, kuras var reģistrēt kā ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējus un kuras nav revidenti, ir neatkarīgi ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēji (*IASP*).

NEATKARĪGU TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJU (*IASP*) AKREDITĀCIJA UN APSTIPRINĀŠANA

60) **Vai fiziskas personas var akreditēt kā neatkarīgus apliecināšanas pakalpojumu sniedzējus (*IASP*)?**

Jā, Revīzijas direktīvas 2. panta 23. punktā un Grāmatvedības direktīvas 2. panta 20. punktā *IASP* ir definēts kā "*atbilstības novērtēšanas struktūra, kas akreditēta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 765/2008 konkrētai atbilstības novērtēšanas darbībai, kura minēta Direktīvas 2013/34/ES 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktā*". Regulā (EK) Nr. 765/2008 atbilstības novērtēšanas struktūra ir definēta kā "*struktūra, kas veic atbilstības novērtēšanas darbības, tostarp kalibrēšanu, testēšanu, sertificēšanu un inspekciju*".

Lai gan Regula (EK) Nr. 765/2008 attiecas tikai uz struktūru akreditāciju, jāatgādina, ka *IASP* neietilpst minētās regulas paredzētajā darbības jomā. Termins "struktūra" būtu jāsaprot tā, ka tas attiecas arī uz fiziskām personām, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus *IASP* un obligāto revidentu starpā.

61) ***IASP*, kas iedibinātas dalībvalstī, var veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu tās teritorijā, ja uz tām attiecas prasības, kuras ir līdzvērtīgas Revīzijas direktīvā noteiktajām prasībām. Vai prasību līdzvērtībai attiecas arī uz Revīzijas direktīvas 3.a pantu?**

Grāmatvedības direktīvas 34. panta 4. punktā ir noteikts, ka, lai *IASP* varētu veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, tām ir jāievēro prasības, kas ir līdzvērtīgas Revīzijas direktīvā noteiktajām prasībām. Šīs prasības ietver Grāmatvedības direktīvas 34. panta 4. punktā noteiktu papildināmu sarakstu un līdzvērtības novērtējumu attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, kā tā definēta Revīzijas direktīvas 2. panta 22. punktā.

Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus starp *IASP* un obligātajiem revidentiem, *IASP* būtu jāievēro arī reģistrācijas prasības, kas ir līdzvērtīgas Revīzijas direktīvas 3.a pantā noteiktajām prasībām.

AKREDITĒTA NEATKARĪGA TREŠĀ PERSONA

62) **Kas ir Grāmatvedības direktīvas 34. panta 6. punktā un Revīzijas direktīvas 37. panta 3. punktā minētā "akreditētā neatkarīgā trešā persona"?**

CSRD 63. apsvērumā ir noteikts šādi: "Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tad, ja Savienības tiesību aktos ir paredzēts, ka uzņēmuma ilgtspējas ziņu sniegšanas elementi ir jāpārbauda akreditētai neatkarīgai trešajai personai, akreditētās neatkarīgās trešās personas ziņojums ir darīts pieejams vai nu kā vadības ziņojuma pielikums, vai arī izmantojot citus publiski pieejamus līdzekļus. Šādai minētā ziņojuma pieejamībai nevajadzētu skart ticamības apliecinājuma atzinuma rezultātu, un trešās personas veiktajai pārbaudei vajadzētu būt no tās neatkarīgai. Tā rezultātā nevajadzētu dublēties darbam, ko veic auditors vai neatkarīgs ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs, kurš sniedz ticamības apliecinājuma atzinumu, un akreditētā neatkarīgā trešā persona."

"Akreditēta neatkarīga trešā persona" ir vienība, parasti eksperts, kas nav obligātais revidents vai neatkarīgs ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs (*IASP*), kurš sniedz ticamības apliecinājuma atzinumu par ilgtspējas deklarāciju un kurš varētu verificēt daļu ilgtspējas ziņojuma daļas, piemēram, par SEG emisijām. *CSRD* prasa nodrošināt pārredzamību attiecībā uz tās darba rezultātiem, kā arī to, ka tās darbs nedublējas ar obligāto revidentu/ IASP darbu ([92]).

NEATKARĪGI TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI (*IASP*)

63) **Vai neatkarīgs ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējs (*IASP*), kas iedibināts citas dalībvalsts teritorijā, var veikt uzdevumus dalībvalstī, kas neļauj *IASP* veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu tās teritorijā?**

Nē, *IASP*, kas iedibināts citas dalībvalsts teritorijā, nevarēs veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu dalībvalstī, kas neļauj *IASP* veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu tās teritorijā.

Grāmatvedības direktīvas 34. panta 4. punkta pirmajā daļā dalībvalstīm ir paredzēta iespēja atļaut *IASP*, kas iedibināti to teritorijā, sniegt ticamības apliecinājuma atzinumu par ilgtspējas ziņu sniegšanu ar nosacījumu, ka šiem *IASP* piemēro prasības, kas ir līdzvērtīgas Revīzijas direktīvā noteiktajām prasībām attiecībā uz obligātajiem revidentiem, kuri veic ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu. Grāmatvedības direktīvas 34. panta 5. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka tikai tās dalībvalstis, kuras ir izmantojušas šo iespēju, ļauj *IASP*, kuri iedibināti citā dalībvalstī, veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas apliecināšanu to teritorijā.

64) **Ja *IASP* ir iedibināts citā dalībvalstī, kam ir pilnvaras uzraudzīt *IASP* veikto darbu?**

Ja *IASP* veic ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu citas dalībvalsts (uzņēmējas dalībvalsts) teritorijā, dalībvalstij, kurā *IASP* ir iedibināts (izcelsmes dalībvalsts), jāuzņemas atbildība par *IASP* darba uzraudzību, ja vien uzņēmēja dalībvalsts nepieņem lēmumu uzraudzīt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, ko tās teritorijā veic *IASP* ([93]). Ja uzņēmēja dalībvalsts nolemj uzraudzīt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, ko tās teritorijā veic citā dalībvalstī reģistrēts *IASP*, uzņēmēja dalībvalsts: i) šādiem *IASP* nepiemēro stingrākas prasības vai atbildību par tām, kas noteiktas attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu valsts tiesību aktos *IASP* vai revidentiem, kuri iedibināti attiecīgajā uzņēmējā dalībvalstī; kā arī ii) informē citas dalībvalstis par savu lēmumu uzraudzīt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, ko veic *IASP*, kuri iedibināti citās dalībvalstīs.

([92]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 6. punkts un Revīzijas direktīvas 37. panta 3. punkta otrā daļa.
([93]) Grāmatvedības direktīvas 34. panta 5. punkts.

65) **Ja dalībvalsts atļauj *IASP* veikt uzņēmējdarbību tās teritorijā, vai valsts uzņēmumiem automātiski ir atļauts vērsties pie *IASP* ar lūgumu veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu?**

Jā, uzņēmumiem būs atļauts vērsties pie IASP ar lūgumu veikt to ilgtspējas deklarācijas ticamības apliecināšanu, tiklīdz dalībvalsts būs atļāvusi *IASP* veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu.

TREŠO VALSTU TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI

66) **Vai trešo valstu neatkarīgi ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzēji (*IASP*) var sniegt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas pakalpojumu Savienībā?**

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 34. panta 4. punktu, *IASP*, kas iedibināti dalībvalsts teritorijā, var atļaut sniegt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas pakalpojumus.

Saskaņā ar *IASP* definīciju Revīzijas direktīvas 2. panta 23. punktā un Grāmatvedības direktīvas 2. panta 20. punktu tam jābūt akreditētam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008. Lai gan minētā regula attiecas tikai uz tādu struktūru akreditāciju, kuras veic uzņēmējdarbību dalībvalsts teritorijā, jāatgādina, ka *IASP* neietilpst minētās regulas paredzētajā darbības jomā. IASP sniedz ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas pakalpojumus. Tāpēc *IASP* atļauju piešķiršanas sistēma ir jāinterpretē, ņemot vērā *GATS* (Pasaules Tirdzniecības organizācijas Vispārējā vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību) noteiktās dalībvalstu saistības un Savienības divpusējos nolīgumus. Tādējādi attiecībā uz *IASP* Regula (EK) Nr. 765/2008 ir jāinterpretē tā, lai trešo valstu *IASP* tiktu atļauts veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu saskaņā ar dalībvalstu saistībām.

KONFIDENCIALITĀTE

67) **Vai Revīzijas direktīvas 23. pantā noteiktās konfidencialitātes prasības ir piemērojamas arī speciālistiem, kas veic ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu?**

Jā, Revīzijas direktīvas 23. pantā noteiktās konfidencialitātes prasības ir piemērojamas arī speciālistiem, kas veic ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu. Ja dalībvalsts ir atļāvusi *IASP* vai obligātajam revidentam, kas neveic finanšu pārskatu revīziju, veikt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu, šiem ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējiem jābūt iespējai apmainīties ar informāciju, lai nodrošinātu pienācīgu koordinēšanu.

TICAMĪBAS APLIECINĀŠANAS PAKALPOJUMI

68) **Kāda ir Revīzijas direktīvas 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā lietotā termina "ilgtspējas analīze" nozīme?**

Termins "*ilgtspējas analīze*" tika lietots līdztekus terminam "*finanšu analīze*" no Revīzijas direktīvas attiecībā uz obligātajiem revidentiem. Lai gan "finanšu analīze" attiecas uz uzņēmuma, apakšuzņēmuma vai projekta dzīvotspējas, stabilitātes un rentabilitātes novērtējumu, "ilgtspējas analīze" būtu jāuzskata par tādu ilgtspējas jautājumu novērtējumu, kuri ietekmē darījumdarbības un ilgtspējas aspektus, kurus uzņēmums var ietekmēt.

MAKSAS

69) **Vai to var uzskatīt par Revīzijas direktīvas 25. panta pārkāpumu, ja maksas par ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu tiek samazinātas gadījumā, ja tas pats obligātais revidents veic arī obligāto revīziju?**

Revīzijas direktīvas 25. pantā ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka maksas par obligātajām revīzijām un ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu neietekmē vai nenosaka "papildu pakalpojumu sniegšana" revidētajai vienībai, kuri uzskatāmi par "pakalpojumiem, kas nav obligātā revīzija un ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšana". Minētais pants nereglamentē saistību starp maksām par obligātajām revīzijām un ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu.

SASKAŅĀ AR GRĀMATVEDĪBAS DIREKTĪVAS 19.A UN 29.A PANTU SAGATAVOTĀS ILGTSPĒJAS DEKLARĀCIJAS TICAMĪBAS APLIECINĀŠANA

70) **Par ko ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējam būtu jāsniedz atzinums saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punktu?**

Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktu ikvienam uzņēmumam, uz kuru attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu, ir jāsaņem ticamības apliecinājuma atzinums par tā ilgtspējas deklarāciju.

Šis ticamības apliecinājuma atzinums ir balstīts uz ierobežotas apliecināšanas uzdevumu par ilgtspējas deklarācijas atbilstību šādām prasībām:

— Grāmatvedības direktīvā paredzētajām ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām (arī par ilgtspējas ziņu sniegšanas atbilstību *ESRS*, kuri pieņemti saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.b vai 29.c pantu, par procesu, ko uzņēmums veic, lai identificētu informāciju, kura paziņota saskaņā ar minētajiem *ESRS*, t. i., dubultā būtiskuma novērtēšanas procesu, un par atbilstību prasībai iezīmēt ilgtspējas ziņu sniegšanu saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.d pantu); kā arī

— Taksonomijas regulas 8. pantā paredzētajām ziņošanas prasībām.

No ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējiem tiek gaidīts, ka tie veic procedūras, kas ļauj tiem secināt, ka to uzmanības lokā nav nonācis neviens jautājums, kas tiem liktu uzskatīt, ka ilgtspējas deklarācijā iekļautā informācija visos būtiskajos aspektos nesniedz patiesu priekšstatu saskaņā ar Savienības pieņemtajiem *ESRS*, un ka tā neatbilst juridiskajām prasībām par ilgtspējas informācijas iezīmēšanu (t. i., digitālo iezīmēšanu) un Taksonomijas regulas 8. pantā noteiktajām juridiskajām prasībām.

Secinājuma pirmā daļa, kas attiecas uz patiesa priekšstata sniegšanu visos būtiskajos aspektos saskaņā ar *ESRS*, ietver atzinumu par šādiem jautājumiem:

— vai uzņēmuma ilgtspējas deklarācija, tai skaitā paziņotās informācijas identificēšanas process (t. i., dubultā būtiskuma novērtēšanas process), atbilst *ESRS*; un

— vai šā procesa rezultātā ir atklāta visa uzņēmuma būtiskā informācija par ietekmi, riskiem un iespējām, kas saistīta ar ilgtspēju, saskaņā ar *ESRS*.

71) ***ESRS* 112 1. punkts (Vispārīgas prasības) ļauj uzņēmumam iekļaut informāciju tā ilgtspējas deklarācijā ar atsauci uz uzņēmuma ziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar ES vides vadības un audita sistēmas (*EMAS*) Regulu (ES) Nr. 1221/2009. Šo noteikumu piemēro, ja ir izpildīti 120. punktā paredzētie nosacījumi, tai skaitā attiecībā uz to, ka informācijai, kas iekļauta ar atsauci, ir vismaz tāds pats ticamības līmenis kā ilgtspējas deklarācijai. Vai uzņēmuma ziņojumam, kas sagatavots saskaņā ar ES vides vadības un audita sistēmas (*EMAS*) Regulu (ES) Nr. 1221/2009, ir jābūt vismaz tādam pašam ticamības līmenim kā ilgtspējas deklarācijai?**

Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktu ikvienam uzņēmumam, uz kuru attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu, ir jāsaņem ticamības apliecinājuma atzinums, pamatojoties uz ierobežotas apliecināšanas uzdevumu. Uz uzņēmuma ziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar ES vides vadības un audita sistēmas (*EMAS*) Regulu (ES) Nr. 1221/2009, attiecas prasība par validāciju, ko veic vides verificētājs, un šo validāciju var uzskatīt par tādu, kurai ir vismaz tāds pats ticamības līmenis kā *CSRD* ierobežotas apliecināšanas prasībai.

72) **Ja divi dažādi obligātie revidenti veic finanšu pārskatu revīziju un ilgtspējas deklarācijas ticamības apliecināšanu, kuriem no šiem diviem revidentiem būtu jāsniedz atzinums par to, vai vadības ziņojums atbilst finanšu pārskatiem?**

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas a) apakšpunkta i) punktu, obligātajam revidentam vai revīzijas uzņēmumam, kas veic finanšu pārskatu obligāto revīziju, ir jāsniedz atzinums par to, vai vadības ziņojums atbilst finanšu pārskatiem par to pašu finanšu gadu. Ja obligātais revidents vai revīzijas uzņēmums, kurš neveic finanšu pārskatu obligāto revīziju, atbild par ticamības apliecinājuma atzinuma sniegšanu par ilgtspējas ziņu sniegšanu, obligātais revidents vai revīzijas uzņēmums, kas atbild par finanšu pārskatu revīziju, ir atbildīgs arī par atzinuma sniegšanu par vadības ziņojuma atbilstību finanšu pārskatiem par to pašu finanšu gadu.

73) **Kādā dokumentā ir jāiekļauj ticamības apliecinājuma atzinums?**

Tas jāiekļauj ticamības apliecināšanas ziņojumā ([94]). Ja ticamības apliecinājuma atzinumu sniedz tas pats revidents, kurš veic finanšu pārskatu revīziju, dalībvalstis var atļaut revidentiem ticamības apliecinājuma atzinumu iekļaut kā atsevišķu revīzijas ziņojuma iedaļu.

74) **Kā būtu jāpublicē ticamības apliecināšanas ziņojums? Vai attiecībā uz ticamības apliecināšanas ziņojumu ir jāievēro kādas prasības par formātu?**

Savienības tiesību aktos patlaban nav noteikts īpašs revīzijas ziņojuma un/vai tā parakstīšanas formāts. Tomēr ar *ESAP* tiesību aktu kopumu grozītās Grāmatvedības direktīvas 33.a pantā ir noteikts, ka uzņēmumiem ticamības apliecināšanas ziņojums ir jāiesniedz attiecīgajai *ESAP* informācijas vākšanas struktūrai, kad tie to publisko, un ka uzņēmumiem jāizmanto datu izgūšanai piemērots formāts (vai mašīnlasāms formāts, ja to prasa Savienības vai valsts tiesību akti) kopā ar attiecīgajiem pievienotajiem metadatiem. Komisija ir arī pilnvarota pieņemt īstenošanas pasākumus, lai precizētu, kādi vēl metadati jāpievieno ticamības apliecināšanas ziņojumam, un lai pieprasītu izmantot mašīnlasāmu formātu.

75) **Kādi ticamības apliecināšanas standarti būtu jāizmanto ilgtspējas deklarācijas ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējiem, kamēr Eiropas Komisija nav pieņēmusi ticamības apliecināšanas standartus?**

Pamatojoties uz Revīzijas direktīvas 26. panta 1. punktu, dalībvalstis var piemērot valsts revīzijas standartus, procedūras vai prasības tik ilgi, kamēr Komisija nav pieņēmusi starptautisku revīzijas standartu, kas reglamentē to pašu jomu.

Ņemot vērā *ESRS* 1 prasītās informācijas kvalitatīvās īpašības (2. iedaļa un B papildinājums – atbilstība un precīzs izklāsts, kā arī salīdzināmība, pārbaudāmība un saprotamība), kā arī, lai izvairītos no sadrumstalotības un nodrošinātu pēc iespējas saskaņotāku praksi šajā pārejas periodā, kamēr nav pieņemti Savienības ticamības apliecināšanas standarti, Komisija ir pieprasījusi Eiropas Revīzijas pārraudzības struktūru komitejai (*CEAOB*) 2024. gadā izstrādāt nesaistošas vadlīnijas obligātajiem revidentiem un citiem ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējiem.

76) **Vai dalībvalstis varētu atļaut uzņēmumiem, uz kuriem attiecas *CSRD* prasības, brīvprātīgi uzņemties saistības lūgt atzinumu, pamatojoties uz jaukta veida ticamības apliecināšanu (t. i., ierobežotu ticamības apliecināšanu attiecībā uz noteiktām ilgtspējas ziņojuma daļām un pamatotu ticamības apliecināšanu attiecībā uz citām ziņojuma daļām, piemēram, attiecībā uz konkrētiem rezultātu pamatrādītājiem)?**

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 34. panta 1. punkta otrās daļas aa) apakšpunktu, ticamības apliecinājuma atzinumam par ilgtspējas ziņu sniegšanu jābūt balstītam uz ierobežotas ticamības apliecināšanas uzdevumu ([95]). Ņemot vērā to, ka pamatotas ticamības apliecināšanas uzdevums nodrošina augstāku ticamības līmeni salīdzinājumā ar ierobežotas ticamības apliecināšanas uzdevumu, *CSRD* neliedz uzņēmumam brīvprātīgi pieņemt lēmumu lūgt atzinumu, pamatojoties uz visa ilgtspējas ziņojuma vai tā daļu pamatotu ticamības apliecināšanu. Šis lēmums būtu jāpieņem uzņēmumam, nevis ticamības apliecināšanas pakalpojumu sniedzējam.

([94]) Revīzijas direktīvas 28.a pants.

([95]) Pamatojoties uz Revīzijas direktīvas 26.a pantu, Komisija ir pilnvarota līdz 2026. gada 1. oktobrim pieņemt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas standartus ierobežotai ticamības apliecināšanai. Komisija arī ir pilnvarota līdz 2028. gada 1. oktobrim pieņemt ilgtspējas ticamības apliecināšanas standartus attiecībā uz pamatotu ticamības apliecināšanu pēc tam, kad ir novērtēts, vai revidenti un uzņēmumi var pamatoti apliecināt ticamību.

77) **Vai uzņēmumiem, kas brīvprātīgi sniedz ilgtspējas informāciju saskaņā ar *ESRS* (piemēram, MVU, kuriem nav vērtspapīru, ko atļauts tirgot ES regulētā tirgū), ir pienākums nodrošināt šīs informācijas ticamības apliecināšanu?**

CSRD nereglamentē brīvprātīgu ilgtspējas ziņu sniegšanu. Tāpēc uzņēmumam, kas ilgtspējas ziņu sniegšanu veic brīvprātīgi, nav pienākuma nodrošināt ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanu.

AR TICAMĪBAS APLIECINĀŠANU NESAISTĪTI PAKALPOJUMI

78) **Kādi ir ierobežojumi attiecībā uz ar revīziju nesaistītiem pakalpojumiem, ja obligātais revidents sniedz *CSRD* ticamības apliecināšanas pakalpojumus vienībai vai grupai, kura nav tā klients saistībā ar finanšu pārskatu revīziju?**

Saskaņā ar Revīzijas direktīvas 25.c panta 1. punktu obligātais revidents vai revīzijas uzņēmums, kas veic sabiedriskas nozīmes struktūras (SNS) vai tīkla dalībnieka ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas uzdevumu, nesniedz sabiedriskas nozīmes struktūrai Revīzijas regulas 5. panta 1. punkta otrās daļas b) un c) un e) līdz k) apakšpunktā minētos aizliegtos ar revīziju nesaistītos pakalpojumus.

Saskaņā ar Revīzijas direktīvas 25.c panta 2. punktu šis obligātais revidents vai revīzijas uzņēmums var sniegt SNS ar revīziju nesaistītus pakalpojumus, kas nav

— šā panta 1. punktā minētie aizliegtie ar revīziju nesaistītie pakalpojumi, vai

— attiecīgā gadījumā (t. i., ja obligātais revidents veic arī finanšu pārskatu revīzijas) Revīzijas regulas 5. panta 1. punkta otrajā daļā minētie aizliegtie ar revīziju nesaistītie pakalpojumi; vai

— pakalpojumi, kurus dalībvalstis uzskata par tādiem, kas apdraud neatkarību, kā minēts minētās regulas 5. panta 2. punktā, ja to apstiprinājusi revīzijas komiteja pēc tam, kad tā ir pienācīgi izvērtējusi neatkarības apdraudējumu un aizsardzības pasākumus, kuri piemēroti saskaņā ar šīs direktīvas 22.b pantu.

Tādēļ,

— ja revīzijas uzņēmums veic tikai SNS ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas uzdevumu, tas var sniegt ar revīziju nesaistītus pakalpojumus, kas nav Revīzijas regulas 5. panta 1. punkta otrās daļas b), c) un e) līdz k) apakšpunktā minētie aizliegtie pakalpojumi (jo pēdējie minētie rada risku revīzijas uzņēmuma neatkarībai, ja tiek veikta ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšana);

— ja revīzijas uzņēmums veic gan attiecīgās SNS obligāto revīziju, gan ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšanas uzdevumu, tas var sniegt ar revīziju nesaistītus pakalpojumus, kas nav Revīzijas regulas 5. panta 1. punkta otrajā daļā minētie aizliegtie pakalpojumi (t. i., a) līdz k) apakšpunktā minētie aizliegtie pakalpojumi, jo šie pakalpojumi rada risku revīzijas uzņēmuma neatkarībai šādos divos gadījumos: ilgtspējas ziņu sniegšanas ticamības apliecināšana – b), c) un e) līdz k) apakšpunkts – un obligātā revīzija – a) līdz k) apakšpunkts.

SASKAŅĀ AR GRĀMATVEDĪBAS DIREKTĪVAS 40.a panTU SAGATAVOTĀ ILGTSPĒJAS ZIŅOJUMA TICAMĪBAS APLIECINĀŠANA

79) **Kas notiek, ja trešās valsts uzņēmums nesniedz ticamības apliecinājuma atzinumu ES meitasuzņēmumam / ES filiālei?**

Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a panta 3. punktu, ja trešās valsts uzņēmums nesniedz ticamības apliecinājuma atzinumu, meitasuzņēmums vai filiāle izdod paziņojumu, kurā norāda šo faktu.

80) **Kā būtu jāpublicē ticamības apliecinājuma atzinums par ilgtspējas ziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 40.a pantu? Vai ir spēkā kādas prasības attiecībā uz formātu?**

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 40.d panta 1. punktu, saskaņā ar 40.a pantu sagatavotā ilgtspējas ziņojuma ticamības apliecinājuma atzinumu publicē kopā ar ilgtspējas ziņojumu un attiecīgā gadījumā šīs direktīvas 40.a panta 2. punkta ceturtajā daļā minēto paziņojumu 12 mēnešu laikā pēc tā finanšu gada bilances datuma, par kuru ir sagatavots ziņojums, kā to noteikusi katra dalībvalsts saskaņā ar Uzņēmējdarbības tiesību direktīvas 14. līdz 28. pantu un attiecīgā gadījumā saskaņā ar minētās direktīvas 36. pantu. Savienības tiesību aktos patlaban nav noteiktas īpašas prasības attiecībā uz ticamības apliecinājuma atzinuma formātu. Tomēr Grāmatvedības direktīvas 33.a pantā, kas ieviests ar *ESAP* tiesību aktu kopumu ([96]), noteikts, ka meitasuzņēmumiem un filiālēm, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 40.a pants, ir pienākums iesniegt dalībvalsts izraudzītajai informācijas vākšanas struktūrai ilgtspējas ziņojumu datu izgūšanai piemērotā formātā kopā ar attiecīgajiem pievienotajiem metadatiem. Komisija ir arī pilnvarota pieņemt īstenošanas pasākumus, lai precizētu, kādi vēl metadati jāpievieno ticamības apliecinājuma atzinumam, un lai pieprasītu izmantot mašīnlasāmu formātu.

VI IEDAĻA.

BUJ PAR BŪTISKIEM NEMATERIĀLAJIEM RESURSIEM

81) **Saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19. panta 1. punkta ceturto daļu uzņēmumi sniedz informāciju par būtiskiem nemateriālajiem resursiem un paskaidro, kā uzņēmuma darījumdarbības modelis ir pamatā atkarīgs no šādiem resursiem un kā šie resursi uzņēmumam rada vērtību. Vai šī informācijas atklāšanas prasība attiecas uz visu veidu būtiskiem nemateriālajiem resursiem, tai skaitā bilancē atzītiem nemateriālajiem aktīviem?**

Grāmatvedības direktīvas 19. panta 1. punkta ceturtā daļa neattiecas tikai uz informāciju par būtiskiem nemateriālajiem resursiem, kas bilancē nav atzīti par nemateriāliem aktīviem. Tādējādi šī prasība attiecas uz visiem uzņēmuma būtiskiem nemateriālajiem resursiem, tai skaitā bilancē atzītiem nemateriālajiem aktīviem.

Šī holistiskā pieeja ļauj lietotājiem izprast uzņēmuma darījumdarbības modeļa atkarību no būtiskiem nemateriālajiem resursiem un to nozīmi uzņēmuma vērtības radīšanā neatkarīgi no tā, vai tie atbilst piemērojamā grāmatvedības regulējuma atzīšanas un novērtēšanas kritērijiem. Tas palīdzēs lietotājiem novērtēt uzņēmuma tirgus vērtību.

82) **Kurām struktūrām ir pienākums vadības ziņojumā sniegt informāciju par būtiskiem nemateriālajiem resursiem? Vai šī prasība attiecas arī uz kredītiestādēm un apdrošināšanas sabiedrībām neatkarīgi no to juridiskās formas?**

Lielie uzņēmumi un biržā kotētie MVU (izņemot mikrouzņēmumus) sniedz informāciju par būtiskajiem nemateriālajiem resursiem un paskaidro, kā uzņēmuma darījumdarbības modelis ir pamatā atkarīgs no šādiem resursiem un kā šie resursi uzņēmumam rada vērtību. Grāmatvedības direktīvas 19. pants attiecas tikai uz Grāmatvedības direktīvas 1. panta 1. punktā minētajiem uzņēmumu veidiem, tai skaitā kredītiestādēm un apdrošināšanas sabiedrībām, kas atbilst Grāmatvedības direktīvas 1. panta 1. punkta nosacījumiem. Šī informācija jāiekļauj vadības ziņojumā (bet ne obligāti ilgtspējas deklarācijā).

83) **Vai būtiskie nemateriālie resursi ir jāiekļauj ilgtspējas deklarācijā?**

Grāmatvedības direktīvas 19. panta 1. punktā ir noteikta informācija, kas jāiekļauj uzņēmuma vadības ziņojumā. Grāmatvedības direktīvas 19. panta 1. punkta ceturtajā daļā ir noteikts, ka informācija par būtiskiem nemateriālajiem resursiem ir jāiekļauj vadības ziņojumā. Tāpēc šī informācija nav obligāti jāiekļauj ilgtspējas deklarācijā un var tikt sniegta citā vadības ziņojuma iedaļā.

([96]) Proti, ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2023/2864 (2023. gada 13. decembris), ar ko attiecībā uz Eiropas vienotā piekļuves punkta izveidi un darbību groza konkrētas direktīvas (OV L, 2023/2864, 20.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2864/oj), – *ESAP Omnibus* direktīva.

VII IEDAĻA.

PAPILDUS BUJ PAR PRASĪBĀM TREŠO VALSTU UZŅĒMUMIEM

84) **Vai trešo valstu uzņēmumiem ir pienākums sniegt ilgtspējas informāciju individuālā un/vai konsolidētā līmenī (individuālā /konsolidētā ilgtspējas deklarācija) saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu?**

Neskarot Pārredzamības direktīvas 23. pantu, trešo valstu uzņēmumiem ilgtspējas informācija ir jāsniedz individuālā un/vai konsolidētā līmenī saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu, bet tikai tad, ja trešās valsts uzņēmums ir tādu pārvedamu vērtspapīru emitents, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū (izņemot mikrouzņēmumus).

Trešo valstu emitentiem ilgtspējas informācija ir jāiekļauj savā vadības ziņojumā kā daļa no gada finanšu pārskata, pamatojoties uz Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punktu, kurā ir iekļautas savstarpējās atsauces uz Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu.

85) **Vai trešo valstu MVU ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū, var saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 7. punktu atkāpties no pienākuma sniegt ilgtspējas informāciju par finanšu gadiem, kas sākas pirms 2028. gada 1. janvāra?**

Jā, Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 7. punktā paredzētie atkāpšanās noteikumi attiecas arī uz trešo valstu MVU ar pārvedamiem vērtspapīriem, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū (sk. BUJ Nr. 16).

86) **Ja trešās valsts mātesuzņēmums brīvprātīgi publicē konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, lai tā meitasuzņēmumi varētu izmantot atbrīvojumus saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a panta 9. punktu un 29.a panta 8. punktu, vai šī konsolidētā ilgtspējas deklarācija ir jāiekļauj konsolidētajā vadības ziņojumā, vai arī tā var būt atsevišķs dokuments?**

Trešās valsts mātesuzņēmums, kas brīvprātīgi nodrošina atbilstību Grāmatvedības direktīvas 29.a pantam, konsolidēto ilgtspējas deklarāciju var iekļaut atsevišķā dokumentā.

87) **Vai trešās valsts mātesuzņēmuma konsolidētajā ilgtspējas deklarācijā, kas sagatavota saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu, ir jāiekļauj visi tā meitasuzņēmumi vai tikai ES meitasuzņēmumi?**

Ilgtspējas deklarācijas konsolidācijas noteikumi ir tādi paši kā finanšu pārskatu konsolidācijai. Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas ([97]) 22. panta 6. punktu, konsolidētajā ilgtspējas deklarācijā ir jāiekļauj visi mātesuzņēmuma meitasuzņēmumi neatkarīgi no tā, kur ir šo meitasuzņēmumu juridiskā adrese.

88) **Kamēr nav pieņemts Komisijas lēmums par trešo valstu ilgtspējas standartu līdzvērtību, kā trešās valsts uzņēmums, kuram nav jāsniedz ilgtspējas informācija saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, var atļaut atbrīvot savus Savienības meitasuzņēmumus no ilgtspējas ziņu sniegšanas pienākuma saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu?**

Trešās valsts uzņēmums, kuram nav jāsniedz ilgtspējas informācija saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un kurš vēlas atļaut atbrīvot savus Savienības meitasuzņēmumus no ilgtspējas ziņu sniegšanas saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantu, var publicēt konsolidēto ilgtspējas deklarāciju, kas sagatavota saskaņā ar *ESRS*.

([97]) Grāmatvedības direktīvas 22. panta 6. punkts: "*Neskarot 23. panta 9. punktu, mātesuzņēmums un visi tā meitasuzņēmumi ir uzņēmumi, kas ir jākonsolidē neatkarīgi no tā, kur ir šo meitasuzņēmumu juridiskā adrese.*"

Vai arī dalībvalstīm, pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 48.i panta 1. punktu, līdz finanšu gadiem, kas beidzas 2030. gada 6. janvārī, ir jāļauj meitasuzņēmumam, kuru reglamentē dalībvalsts tiesību akti un uz kuru attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pants, un kura mātesuzņēmumu reglamentē trešās valsts tiesību akti, sagatavot un publicēt konsolidēto ilgtspējas deklarāciju saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 29.a pantu, kas aptver visus šāda trešās valsts mātesuzņēmuma Savienības tiešos vai netiešos meitasuzņēmumus, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pants. Grāmatvedības direktīvas 48.i panta 2. punktā precizēts, ka Savienības meitasuzņēmums, kas sagatavo konsolidēto ilgtspējas ziņojumu, ir viens no grupas Savienības meitasuzņēmumiem, kas vismaz vienā no pieciem iepriekšējiem finanšu gadiem Savienībā ir sasniedzis lielāko apgrozījumu, attiecīgā gadījumā konsolidēti.

Pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvas 48.i panta 3. punktu, Grāmatvedības direktīvas 48.i panta 1. punktā minētā Savienības meitasuzņēmuma sagatavotās un publicētās konsolidētās ilgtspējas deklarācijas sagatavošana un publicēšana nodrošina atbrīvojumu no ilgtspējas ziņu sniegšanas visiem konsolidācijā iekļautajiem uzņēmumiem, ja ir izpildīti 19.a panta 9. punkta un 29.a panta 8. punkta nosacījumi.

89) **Vai trešo valstu emitentiem savā ilgtspējas deklarācijā ir jāiekļauj informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu?**

Neskarot Pārredzamības direktīvas 23. pantu, trešo valstu emitentiem, kas sniedz ziņas saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu, savās ilgtspējas deklarācijās ir jāiekļauj informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu.

Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punktā ir noteikts, ka ES un trešo valstu emitentiem, kas emitē pārvedamus vērtspapīrus, kurus atļauts tirgot ES regulētā tirgū (izņemot mikrouzņēmumus), ir pienākums sagatavot vadības ziņojumu saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19., 19.a, 20. pantu un 29.d panta 1. punktu (vai Grāmatvedības direktīvas 29., 29.a pantu un 29.d panta 2. punktu konsolidētā vadības ziņojuma gadījumā), un tajā ietver specifikācijas, kas pieņemtas saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. panta 4. punktu, "*ja to sagatavo šajos noteikumos minētie uzņēmumi*".

Ņemot vērā likumdevēju skaidro nodomu paplašināt Grāmatvedības direktīvā noteikto ilgtspējas ziņu sniegšanas prasību piemērošanas jomu (tās attiecas tikai uz ES uzņēmumiem), attiecinot tās arī uz ES un trešo valstu emitentiem, formulējums "*ja to sagatavo šajos noteikumos minētie uzņēmumi*" ir jāinterpretē kā atsauce uz Grāmatvedības direktīvas 19.a un 29.a pantā minētajām uzņēmumu kategorijām (t. i., lieliem uzņēmumiem, biržā kotētiem MVU, izņemot mikrouzņēmumus, un lielu grupu mātesuzņēmumiem). Tā kā Pārredzamības direktīva attiecas uz visiem ES un trešo valstu emitentiem (arī mikrouzņēmumiem), šis teikums ir vajadzīgs, lai nodrošinātu, ka ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības nepiemēro biržā kotētiem mikrouzņēmumiem.

Taksonomijas regulas 8. pantā noteikts, ka uzņēmumiem, uz kuriem attiecas Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pants, ir jāpublicē informācija par to, kā un cik lielā mērā uzņēmuma darbības ir saistītas ar saimnieciskām darbībām, kas uzskatāmas par vidiski ilgtspējīgām. Pārredzamības direktīvas 4. panta 5. punkta formulējums norāda, ka tad, ja uz ES vai trešās valsts emitentu attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības saskaņā ar Grāmatvedības direktīvas 19.a vai 29.a pantu, tam savā vadības ziņojumā ir jāiekļauj informācija, kas atklājama saskaņā ar Taksonomijas regulas 8. pantu.

VIII IEDAĻA.

BUJ PAR *SFDR*

90) **Vai finanšu tirgus dalībnieki var pieņemt, ka jebkurš rādītājs, ko ieguldījumu saņēmējs uzņēmums, uz kuru attiecas *CSRD*, ir paziņojis kā nebūtisku, neietekmē attiecīgo galvenās negatīvās ietekmes rādītāju *SFDR* informācijas atklāšanas kontekstā?**

Jā, finanšu tirgus dalībnieki var pieņemt, ka jebkurš rādītājs, kuru ieguldījumu saņēmējs uzņēmums, kurš piemēro *ESRS*, ir paziņojis kā nebūtisku, neietekmē attiecīgo galvenās negatīvās ietekmes rādītāju *SFDR* informācijas atklāšanas kontekstā, proti, attiecīgā ieguldījuma vērtība nav jāiekļauj konkrētā *SFDR* galvenās negatīvās ietekmes rādītāja skaitītājā.

Grāmatvedības direktīvas 29.b panta 5. punkta b) apakšpunktā noteikts, ka Komisija, pieņemot ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus, cik vien iespējams ņem vērā informāciju, kas finanšu tirgus dalībniekiem jāņem vērā, lai izpildītu savus informācijas atklāšanas pienākumus, kas noteikti Regulā (ES) 2019/2088 un deleģētajos aktos, kuri pieņemti saskaņā ar minēto regulu.

Tā kā *CSRD* ir noteikts pienākums ņemt vērā finanšu tirgus dalībnieku informācijas vajadzības, jebkurš rādītājs, kuru ieguldījumu saņēmējs uzņēmums, uz kuru attiecas *CSRD* prasības, ir paziņojis kā nebūtisku, ir būtiska informācija un var tikt uzskatīts par tādu, kas neietekmē galveno negatīvo ietekmi saskaņā ar *SFDR*.

Finanšu tirgus dalībniekiem šī informācija būs pieejama *CSRD* ziņojumos, jo *ESRS* 1 35. punktā ir noteikts, ka, ja uzņēmums uzskata, ka konkrēts datu punkts, kas izriet no *SFDR*, nav būtisks, uzņēmums skaidri norāda, ka attiecīgā informācija "nav būtiska" ([98]).

Turklāt *ESRS* 2 56. punktā noteikts, ka uzņēmumiem, uz kuriem attiecas *CSRD*, ir jāiekļauj tabula ar visiem datu punktiem, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, arī *SFDR*, norādot, kur tie atrodami ilgtspējas deklarācijā, kā arī norādot "nav būtisks" tabulā attiecībā uz tiem datu punktiem, ko uzņēmums ir novērtējis kā nebūtiskus, ievērojot *ESRS* 1 35. punktu.

([98]) Tādu pašu pieeju izmanto attiecībā uz datu punktiem, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, kuri uzskaitīti *ESRS* 2 B papildinājumā.